

ELŐFIZETÉS.

KELLYARN:

Egy évre 28 korona.
Fél évre 14 korona.
Egy negyed évre .. 7 korona.
Egy óra 2 k. 40 f.

VIDÉKEN:

Egy évre 32 korona.
Fél évre 16 korona.
Egy negyed évre .. 8 korona.
Egy óra 2 k. 80 f.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Andi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 817.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 121.

Arad, 1917.

Főszerkesztő:
Stauber József.

Péntek, február 2.

LEGUJABB.

Ejfel 2 órakor érkezett
telefonjelentés.

**Megtárgalta a francia kamara az ujjonc-
kontingens kétharmadát.**

Berlin. Tarnovszky Ádám gróf,
osztrák-magyar nagykövet ma reggel
Newyorkba érkezett.

Genf. Párisból jelentik, hogy Cle-
menceau elnöklete alatt a véderő bi-
zottság ülést tartott, melyen felszólí-
tották Briand miniszterelnököt, nyi-
latkozzék hivatalosan, hogy a had-
vezetőség milyen intézkedéseket tett a
francia hadsereg kiegészítése céljából,
miután a kamara az indítványozott
980.000 ember helyett csak 320.000
ember pótsorozását rendelte el.

Athénből jelentik: A Korfu szige-
tén levő helyőrségek átadták fegy-
vereiket az entente katonai hatóság-
ainak.

Pétervár. A cár a szövetségesek pétervári
konferenciájának tagjait küldöttségileg fogadta.
Jelen voltak a külügyminiszter, valamint a
francia, angol és olasz nagykövetek, akik a
képviselőket bemutatták.

Zürich. Svájcban Wilson elnökhöz
táviratot intéztek az algiri, tuniszi,
tunéziai és marokkói hazafias bizott-
ságok. A sürgönyben elismeréssel
adóznak az elnöknek üzenetében ki-
fejtett elveiért, megköszönik, hogy
szót emel a kis népek érdekében
és elmondják, hogy a francia uralom
alatt idegen elnyomatásban élnek. Ké-
rik az elnök közbenjárását felszaba-
dításukra.

Budapestről telefonálja tudósítónk: A
parlamentari ülések időtartamának megváltozta-
tása céljából a kormány és az ellenzék között
tárgyalások indultak meg, de ezek nem vezet-
tek eredményre, azért mert míg az ellenzék
nagy többsége helyesli az öt-hat órás üléseket,
addig egy másik csoportja, az ugynevezett
Magyarország csoport ellenzi azt. Ez Károlyi
Mihály, Sümegi Vilmos, Lovász Márton, Beck
Lajosból áll. Teszik ezt azért, mert a tulajdó-
nokokat alkotó lap nem hozhatna tudósítást, ha
késő délután kezdődnek az ülések. Így a kor-
mány és az ellenzék között nem tudtak meg-
állapodást létrehozni, mert a kormány az ülé-
sek időtartamának mai rendjét csak abban az
esetben hajlandó megváltoztatni, ha az ellen-
zékkel egyértelműen tud megállapodásra jutni.
Rakovszky István a meghiusult tárgyalásokról
ma hosszabban nyilatkozott a képviselőház fo-
lyosóján és kijelentette, hogy türelmetlen az az
állapot, hogy egyetlen lap érdekét állítják
szembe az egész ország érdekével. A helyzet
lehetetlen és tarthatatlan, a hosszú üléseket a

Téli hadjárat.

Höfer és Ludendorff dicsőségünk-
nek történetírói, kik annyi ékes jelzőt
hoztak már össze katonáink magasz-
talására: ma megdöbbentő rövidséggel
jelentik, hogy „a rendkívül szigorú
tél” miatt a harci tevékenység a ke-
leti fronton ugyszólván teljesen szü-
netel.

Eltudjuk-e gondolni mi, falvak és
városok lakói, bubos kemencék vagy
Meidinger-kályhák melegét élvező sze-
rencsések, hogy mit jelent egy hadi-
jelentésnek e három szava?! Borzal-
mak képét, fagyasztó szomorúságot,
elképzelhetetlen szenvedések könyeit,
Kárpáti szél süvölt, hóförgeteg rohan,
melyben földöntúli keserűség orgo-
názza a haláltánc melódiáit s e pokoli
koncert közepett sasszemekkel kömlél
a távolba, kezét fegyvere csövén tartva
a mi millió hősrünk, a szenvedések
minden fájdalmát lebíró katonánk.

Honnan vegyünk szavakat dicső-
ségük zengésére? Szabad-e másra
gondolnunk, mint rájuk? Szabad-e
másért fáradoznunk, mint ő értük?
Nincs az a szó, amellyel jellemezni
tudnók őket, nincs az a gondolat,
mely felérne hozzájuk, s az a fáradság,
amelyet meg nem érdemelnének.

S mindezek fölött csak egyet sza-
bad tennünk. Lelkünk minden keserű-
ségét össze kell sűrítünk egy
komprimált gyűlöletté, mely lelkünk
soha nem érzett vadságát sugározza
azok felé, akik hőseink rendkívüli
szenvedéseinek egyetlen okozói. Akik
visszautasították a becsületes béke-
jobbot s akiknek nem fáj sem anyár
elprédált melege, sem a borzalmas
tél halálra dermedt hidege. Akiket
éppúgy nem riaszt a sok ályuggatott
szív, mint a lefagyott lábak és kezek
ijesztő látványa. S akik közönyösen
tudják nézni a borzalmas csonkok,
az üszkös sebek, a lilás cafatok és
fekete vérosatornák démoni jelen-
ségeit.

S ne olvadjon fel gyűlöletünk
mérge — egy pillanatra sem — az
emberszeretet mézében. Hiszen nem
emberek azok, kik milliók szenvedé-
sét nézni tudják s fagyos szívvél fa-
gyasztják meg az emberiség legerő-
sebb hajtásait és legszebb virágait.
Van-e még e világrontásnak olyan
távoli szemlélője, semleges állama és
emberi szíve, ki ne velünk együtt
kiáltaná bele a zengő téli zivatarba:

— Pokolba velük, máglyára, du-
vadak torkába, vagy ahol hozzájuk
hasonló rémségekre lelnek: szörnye-
tegek prédájára — a tengerienékre! (:)

képviselők nem bírják ki és ezért képtelenek
kellő figyelemmel kísérni a tárgyalások mene-
tét. A képviselőket a megerőltető munka nyug-
talanítja és ezért van az is, hogy a tárgyalá-
sok menetébe minduntalan ingerült hangok
kerülnek.

Rendkívül szigorú

téli időjárás.

Budapest, február 1. (Hivatalos.)

A főhadiszállás jelenti:

A rendkívül szigorú téli időjárás
az egész keleti arcvonalon megaka-
dályozott minden erősebb harci tevé-
kenységet. Az olasz harctérről és Al-
bániából szintén nincs lényeges je-
lenti való. — Höfer altábornagy, a
vezérkari főnök helyettese. (Minisz-
terelnökség sajtóosztálya.)

Szász ezredek benyomultak
orosz állásokba.

Berlin, február 1. (Hivatalos.) A nagy
főhadiszállás jelenti:

Nyugati harctér:

Az arcvonal számos helyén felde-
rítő előretörések értékes megállapítá-
sokat eredményeztek az ellenségre.

Keleti harctér:

Lipót bajor herceg vezértábornagy
hadseregének harcvonala:

A nagy hideg miatt csak kevés
helyen volt élénk a harci tevékeny-
ség. A Narajowka mentén, Lipnica-
dolnától délkeletre egy szász ezred
részei benyomultak az orosz állásba és
hatvan fogollyal és egy géppuskával tér-
tek vissza.

József főherceg vezérezredes arc-
vonán és Mackensennel kisebb elő-
téri harcok voltak és helyenkint tüze-
ségi tűz.

Macedóniai hadszíntér:

A Doiranától délnyugatra erős
tüzelés után előrenyomuló osztagokat
visszavertünk. Ludendorff, első főszál-
lasmester. (Miniszterelnökség sajtóosz-
tálya.)

Nem kéri a magyar románok az entente segítségét.

(A főrendiház ülése.)

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

A főrendiház mai ülését Jósika Samu báró ömök, — aki ezuttal jelent meg nyakában az aranygyapjúval először — délelőtt 11 órakor nyitotta meg. Megemlékezett az elhunyt főrendiházi tagokról, Erdődy Gyula grófról és Szapary Pál grófról.

Ezután rátértek a koronázási törvényjavaslatok tárgyalására. A IV. Károly trónralépéséről, esküjéről, a hitlevélről és a koronázási ajándékról szóló törvényjavaslatokat a főrendiház egyhangulag vette tudomásul.

Az I. Ferenc József király emlékére való megemlékezésnél Osernoch János hercegprímás szólalt fel. Rámutatott arra, hogy minél inkább távolodunk az elhunyt uralkodó halálának napjától, annál nagyobb lesz szívünkben az ő alakja. Magyarország mai erőforrásait magyarságtól az ő uralkodásának köszönhetjük. Ezekből bírjuk fedezni a háború erőfeszítéseit. Kívánja, hogy amikor a királynak állítunk szobrot, ugyanakkor állítsunk a királynénak is.

Radu Demeter nagyváradi görög katolikus püspök itt megragadja az alkalmat, hogy a románok nevében a következő hűségnyilatkozatot tegye: Tiltakozik az entente nemzetiségi elvei ellen és szívének sugallatát követve, indítatva érzi magát erre a nyilatkozattételre. Húszadok óta ragaszkodik Magyarországhoz a román nép, vérzik a haza földjéért és a trón iránti hűségében. Testvéreink századokon át küzdöttek a magyar szent koronáért, most is tanuszkodhatik a harcmezőkön mindenütt patakokban ömlő vér arról, hogy mi nem akarunk felszabadítást, ragaszkodunk a haza sértetlenségéhez, meg vagyunk győződve arról, hogy a magyar szent korona fénye a jövőben is biztosítani fogja a magyarországi román nép fejlődését. A békét mi is kívánjuk, de csak az állam integritásának biztosításával. A javaslatot ellöngözteti.

A törvényjavaslatokat, valamint a hadiadórról szóló törvényjavaslatot a főrendiház elfogadta. Egy órakor az ülés véget ért.

Küzdelem a 304-es magaslatért.

(A németek sikere a nyugati fronton.)

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

A Frankfurter Zeitungnak a nyugati harcmezőn levő tudósítója a következőket jelenti lapjának. Az ellenség a 304. számú magaslaton elvesztett árkai előtt ismét nagy erővel támadott, hogy a szenvedett kárt jóvátegye. A mi legujabb előretörésünk, a melynél rohamozó csapataink a franciák harmadik állásáig eljutottak, az ellenséget visszaszorította esnei az szakadékok irányában és a Homme morte-től oldalt eső néhány kedvező megfigyelő állást ragadott el tőle.

A támadás, amelyet egy rövid, de erőteljes pergőtűz előzött meg, ellenállhatatlan volt. A csapatoknak az volt a feladata, hogy egy szakaszt, amelyet a franciák különösen elzártak, oldalozva támadjanak meg, de a mi derék katonáink nem tudtak vesztet ülni fedezékeikben, mialatt bajtársaik jobbról és balról harcban állanak és a záróállás ellen frontális rohamot intéztek. Vitézségüket teljes siker koronázta. Az ellenséges ütegek csakhamar elnémultak és csak hosszú szünet után szólaltak meg újra.

A rohamnál kézítésére került a sor, amely alkalommal az ellenség rendkívül véres veszteséget szenvedett. A mi a többi frontokat illeti, említésreméltó a sikerült járőrharc a Harmanusveilerkopfon, a hol a württembergi népek az ellenséges árkokat elpusztították és

harmincet fogollyal és egy géppuskával tértek vissza. Az angoloknak Le Transloynál elért sikere annyiban jelentéktelen, mert egy kedvezőtlen sikere előrsi állás jutott a kezükbe, a melyet mi amugy is rövidesen földadtunk volna.

A Sailly—Bouchavesnesi szakasz tegnapelőtt erősebb ágyutüz alatt volt. Tegnap ezt a Vaast-erdőben pergőtűz, majd támadás követte, amelyet elfojtottunk. Miután a folyók Flandriában befagytak, előrelátható, hogy az eilerdség további előrenyomulást és földerítést fog megkísérelni. A repülőtevékenység az erős viharszerű szél következtében kevésbé élénk volt.

Növekszik a kormány kivételes hatalma.

(A képviselőház ülése.)

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

A országgyűlés képviselőháza mai ülését nagyon gyenge érdeklődés mellett tizenegy órakor nyitotta meg Szász Károly alelnök. Bejelenti, hogy a február 14-ére kitűzött összeférhetetlenségi bizottsági ülést, melyen Hamory László képviselő ügyét kellett volna tárgyalni, közbejött akadályok miatt nem tartják meg és az újabb határidőről értesíteni fogja a Házat. Ezután rátértek a napirend tárgyalására.

Az első felszólaló Huszár Károly volt, aki beszédében azt fejtegeti, hogy az armaximálissal megszorították az emberek jogait. Azután a gyülekezési jogról és a sajtóról beszélt, melyek a békés időkben a közvélemény megnyilvánulását garantálta, most a képviselőknek kötelességük, hogy szót emeljenek ez ügyben. A szociális reformokról beszél és sürgeti azokat, mert a mai állapotok türehtelenek. Önző pártérdek figyelembevételével kormányozzák az országot. Sem a rekvirálásokkal, sem a rokkantak ügyével, sem pedig a vetések előkészítésével a kormány nem törődik semmit.

(Afféreket teremtő közbeszólás.)

Ezután Harkányi János báró, kereskedelmi miniszter szólalt föl. Reméli, hogy a földművelésügyi miniszter is hozzájárul ahhoz, hogy minél nagyobb erővel iparkodjanak a vetőmagvaknak a helyszínére való szállításán.

Sümegi Vilmos: Ne a főispánok útján szállítsák.

Hantos Elemér: Hát a kiadóhivatalok útján.

Sümegi Vilmos: A kiadóhivatalokban becsületes emberek ülnek, nem kijárók. En egyetlenegy bankban sem vagyok bent!

Hantos Elemér, valamit válaszol, de nem hallani. Az ellenzék kiabál: Sópénzből megválasztottak!

Bartos János: Lukács, a védőangyal mellett ül.

Harkányi János báró kereskedelemügyi miniszter folytatja beszédét szociálpolitikai kérdésekről. A békének legközelebbi reformja kell, hogy legyen a munkásbiztosításnak megreformálása. Az anyaság védelmével a legmelegebben foglalkozik. Hajlandó a gyermekügyi segély felemelésére és egyébként is a legmesszebbmenő kedvezményeket megadni. A rokkant kérdésben az ellenzék kéi üdvös dolgot vetett föl.

Balogh Jenő igazságügyminiszter kijelenti, hogy a hadbavonult bírák és igazságügyi tisztviselők nem lesznek hátrányban, soronkívül lépnek elő. Ismerteti az ügyvédi kamarák azon kéréseit, hogy ne legyenek kamarai választások, miután 5000 ügyvéd hadbavonult. A

kérelmet megfontolás tárgyává fogja tenni. A kormány szélesebb körű felhatalmazást kér, de nem azért, hogy ezzel visszaéljen, hanem, mert a gyorsított eljárásnál a tárgyalások lefolytatása is meg fog gyorsulni.

Sándor János belügyminiszter ellenzéki felszólalásokra reflektál és kijelenti, hogy a magyar közigazgatás megfogyott személyzetével is kitűnően megfelel feladatainak. A rekvirálásokról, ahol törvényhatósági erőt más törvényhatóságokba vittek át, ez mindenkor az illető törvényhatóság első tisztviselőjének beleegyezésével történt. Az anya és csecsemővédelem támogatására a Stelánia-szövetség részére félmilliót vettek föl a költségvetésbe. A választásra jogosultak névsorát újból összeírták, választói jogosultságától egy hadbavonult sem esett el, a választók száma 916-ban negyvenöt ezerrel, 917-ben huszezerrel még szaporodott.

(Délutáni ülés.)

Ezután az ülést megszakították. A délutáni ülésben is Szász Károly elnökölt. A Ház általánosságban nagy többséggel elfogadta a kivételes intézkedésekről szóló törvényjavaslatot. A részletes tárgyalásnál Hammersberg László az első paragrafushoz módosítást ajánlott. A rekvirálásokat hibáztatja és határozati javaslatot nyújt be.

Vázasny Vilmos kifogásolja, hogy csak azokat az árdrágítókat büntetik meg, akik a háború kezdete óta foglalkoznak árufelhalmozással. Azokat azonban, akik a háború előtt kereskedők voltak, nem bántják. Németországban és Ausztriában érvényben levő intézkedések behozatalát sürgeti.

Balogh Jenő igazságügyminiszter a kölcsönös eszmeeserét üdvözi. Jó volna ezt a bizottsági tárgyalásokban is meghonosítani. Mindenesetre garantálja, hogy az új rendszabályoknál figyelembe fogják venni az anyagi igazság kutatását és a védelem jogai biztosítása lesznek.

A részletes tárgyalásnál a Ház a törvényjavaslatot kisebb módosításokkal elfogadja.

(Hősök emléke.)

Ezután rátértek a hősök emlékének megörökítéséről szóló törvényjavaslat tárgyalására. A törvényjavaslatot Kostyal Miklós előadó ismertette és rámutatott, hogy a nemzet a hősök iránt való háláját és kegyeletét rója le, ha azoknak a hősöknek emléket megörökítik, akik a haza integritásának védelmében életüket áldozták fel.

Jaczkó Pál szólott hozzá a törvényjavaslatához és kijelenti, hogy az ellenzék elfogadja ezt a törvényjavaslatot, de ennél sokkal többet is kívánnak. Követelik, hogy a nemzet háláját azzal is róják le, hogy a hátramaradottakról gondoskodjanak. A rokkantak jövőjéről is gondoskodni kellene és azoknak, akik a lövészárkokban kellekőpen teljesítették a haza iránti kötelességüket, adjanak választó jogot. Határozati javaslatot is nyújt be ez irányban. Kívánatosnak tartja meg, hogy a hivatalos jelentésekben a magyar ezredek hősi tettei is feltüntessenek és hogy magyarokat ne osszanak be azentul idegen ezredekbe.

Ezután az elnök a tárgyalást félbeszakította és indítványozta, hogy a legközelebbi ülést hétfőn tartsa a Ház a törvényjavaslat folytatásáról tárgyalásával.

A napirendhez Lovász Márton szólalt fel és felvilágosítást kért a Ház jövő heti munkájáról.

Tisza István gróf miniszterelnök kijelenti, hogy tekintettel a közlekedési nehézségekre, hasznosabbnak tartaná, ha a Ház egyik héten üléseket tartana, míg a másikon nem. Kéri, hogy ezt tegyék mérlegelés tárgyává.

A Ház ezután elfogadta az elnök napirendi javaslatát és az ülés este kilenc órakor véget ért.

Amerika és az új buvárhajó harc.

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

Berlin. Az itteni amerikai körök és különösen a berlini amerikai kereskedelmi kamara értesülései szerint biztosra vehető, hogy az amerikai kormány a hangulat megváltozása folytán, a tengeralattjáró harc dolgában nem fog előző merev álláspontjára helyezkedni.

Berlin. Szakkörök megállapítása szerint az amerikai hajók a következő utvonalakon közlekedhetnek a tengeren: Palmuth-tól ötven északi fok és husz nyugati fok között levő területen ide-oda járhatnak olyan amerikai hajók, melyek amerikai kikötőkből jönnek és amelyeken nagy vörös sáv van és fehér széllel vannak ellátva, amerikai zászlók alatt nappal haladhatnak, feltéve, ha nem visznek hadidugárukat. Továbbá azok a hajók, melyek hetenként egyszer Palmuth és a partvidék között közlekednek. Az amerikai kormány azonban garantálnia kell, hogy a hajók hadidugárát nem fognak szállítani.

Berlin. A Vossische Zeitung az új tengeralattjáró harerről a következőket írja: Bármi legyen is ennek az elhatározásnak a következménye, Németországnak végig kell küzdeni ezt a háborút, mert a saját egzisztenciájáról és a vele szövetséges hatalmak sorsáról van szó. Az az út, melyet ezzel az elhatározással Angliára mérünk, reméljük, hogy ezt a népet halálosan fogja találni. Az új lépés, melyet Németország tesz, megmutatja a világnak, hogy győzni akar, de nem győzelmi akaratból, hanem azért, mert felismerte, hogy csak a német győzelem vezethet a világ békéjéhez.

Az új Mőve kitűnően van maszkírozva. A cirkáló tízezer tonnás, úgy, hogy egy egész flotta kellene ahhoz, hogy le tudják győzni. A cirkáló fedélzetén két hónapra való élelmiszer van.

A német birodalmi gyűlés főbizottságának mai ülésén különös figyelemmel kísérték a jelenlévő bizottsági tagok Capellenek, a ten-

gerészeti hivatalfőnökének nyilatkozatait, mely nyilatkozatok abban foglalhatók össze, hogy a közvélemény az új lépés iránt teljesen nyugodt lehet. Az összes jelenlévő pártvezérek egyhangulag a kormány álláspontjára helyezkedtek, közöttük a szociáldemokrata pártvezérek is.

Hollandia az angol kikötőkkel való egész teher forgalmát már a mai napon, a szigorított tengeralattjáró harc bejelentése folytán, beszüntette.

Lovagias afférek egy közbeszólás miatt.

(Két ellenzéki lapvezér egymásról.)

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

A képviselőházban a mai ülés folyamán Harkányi János báró kereskedelemügyi miniszter beszéde alatt, mint lapunk más helyén megírjuk, Sümegi Vilmos közbeszólott, amiből affér lett.

Az ülés alatt a baloldali folyosón Sümegi Vilmos és Beck Lajos között éles szóváltás támadt, amely Hantos Elemér és Sümegi Vilmos között az ülésteremben lefolyt párbeszédéből keletkezett. Beck Lajos, aki a Magyarország című lapnak szellemi vezetője, a folyosón elbeszélte Justh Gyulának, hogy mit mondott Sümegiről Hantos. Hantos Elemér ugyanis a tárgyalás alatt egy megjegyzést tett Sümegire, de ezt nem lehetett hallani, mert a nagy zajban Hantos Elemér hangja elveszett. Később aztán megállapították, hogy Hantos azt állította Sümegiről, hogy az „gseftel a kiadobvatalban.” Erről a beszélgetésről a következő perében Sümegi az ülésteremben értesült és azt is mondták neki, hogy Beck azt beszélte, hogy ő ezért összeférhetetlen. Sümegi erre hirtelen kiment az ülésteremből és Beck Lajos mellett elsielve így szólt feléje:

— Hazudik, aki ilyeneket mond.

Beck erre szintén feléje fordulva így válaszolt:

— Maga hazudik.

Majd szó nélkül tovább ment és nyomban megbizta Justh Jánost és Laehne Hugót, hogy kérjenek Sümegitől magyarázatot. Sümegi Lovász Mártont és Zboray Miklóst kérte fel és mialatt a segédek a folyosó egyik ablakfülkéjében tanácskoztak, Hantos szintén kijött a tereméből, átment a baloldali folyosóra és ezeket mondotta Sümeginek:

— Viccelni akartam csak és nem kell komolyan venni a dolgot. Közben a segédek is kimagyarázták a dolgot Beck Lajosnak, hogy félreértésről van szó, mire Sümegi és Beck kibékültek és kezet nyújtottak egymásnak. Ezután a kibékült felek rátértek a „gseftelés” szóra és Hantos Elemér, aki a beszélgetésnél jelen volt, kijelentette, hogy ő ezt a szót nem használta.

— Igenis használtad — kiáltott rá Beck Lajos.

Erre ismét heves szóváltás keletkezett most már Beck és Hantos között. Végre Zboray Miklós közbelépett azzal, hogy nézzék meg a naplóban. Erre Sümegi és Hantos lesiettek a képviselőházi naplóterembe és megállapították, hogy ott be van jegyezve, mintha Hantos tényleg használta volna a kifejezést. Hantos és Sümegi ezt a szót önhatalmúlag kitorölték s ezzel az affért elintézték, de hogy a napló hitelesítésénél mit szólnak az elintézésnek ehhez a módjához, az még kérdés marad.

Budapestről telefonálta tudósítók: A képviselőház interpellációs könyvébe Holló Lajos interpellációt jegyzett be külpolitikai nyilatkozatok és a béke feltételei tárgyában.

Elnevezés. A m. kir. földművelésügyi miniszter Mittermayer Odón m. kir. államjegyzőségigazgatói számtisztet számellenőrré és Papp László m. kir. számgyakosokat számtiszté nevezte ki.

Téli élet a Marosparton.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Két héttel ezelőtt, amikor a januári nap olyan melegen tüzött roánk, hogy merész fantáziával a Marospartot kineveztük a magyar Rivierának, igazán nem gondoltuk, hogy tízennégy nap múlva ródlipálya lesz a gyönyörű sétányból. Akik a Marospart nyári pompájára ösztönöztek voltak (Kell Lipót dr. és társai) azok most nem kevesebb élvezettel szemlélhetik a mi promenádunk nagyszerű téli képét. Azok a természetimádók, akik nyáron minden szabad idejüket a Marospart tájbéli és női szépségeinek tanulmányozásával töltötték el, most megint nem hiányoznak a töltésről, mert most talán még csodásabb a kép, amely őket vonzza. Különösen alkonyattal ragad bennünket magával ez a panoráma. A kulturpala környékén — hála a teremtőnek és a könnyelmű városi tanácsnak — minden takarékoskást megsejyénítő bőséggel ontják fényüket a villamos ivlámpák és a frissen hullott szűzi fehér hóra millió színű takarót borít, e lámpák sugarának tündéri szikrázása.

Sokáig el tudnánk gyönyörködni a Maros tulsó partján élénk társulójában, hosszan el tudnánk nézni a ködös alkonyatba meredő százados tölgyek varjakkal megrakott hópréméit és a mögöttük kibámuló vártemplom

középkorra emlékeztető tornyát, ha közvetlenül a lábunk mellett nem nyúzsögne a legelenebb élet — szemben a tuloldali fagyos mozdulatlansággal, a dermedtség zuzmarából alkotott szobrával.

Egy kis nagyozással, egy kis szegedi nagyképekódéssel azt mondhatnók erre a képre: tátrai élet a Marosparton. Azért tátrai tudniillik, mert a Tátrában is van hó, (talán nem is sokkal több, mint Aradon) ott is rödliznak kicsinyek és nagyok, ott is bukfenet vetnek a gyerekek a frissen hullott hóban; csak épen az a csekély differencia a két kép között, hogy a Marospartról hiányzanak a ködös felhőkbe nyúló hegyesucok és nem sötételemek az irtatlan, gyönyörű tenyves erdők. A hegyeket Aradhegyalja szelid és távoli lila kontúrjai helyettesítik és izelítőt adnak abból: milyen is lehet a tél a hegyek között.

De ne csufolódjunk, ne akarjuk Aradra varázsolni a téli Tátrát, hanem gyönyörködünk abban, amink van: a havas és méla marospart alkonyatban. Aki hat óra felé nem járt még a fehér lepellel betakart Marosparton, annak fogalma sincs arról, milyen bájos ott most az élet. A háború véres vasággal emünnek emlékünkből, ha rövid időt töltünk is itt. A gyerekek százai olyan boldog gondtalansággal hancuroznak, mint régen a mai öregek

rövid nadrágos korokban, amikor még nem volt világháború, de éppen annyi hó volt, akárcsak most. A játék megváltozott azóta. Az akkori gyerekek még török-tatár háborút rendeztek, a munkácsi és a budai hóvárat ostromolták meg és egész kis hadsereget faragtak hóból. A mai apró emberek már másképpen gyakorolják a téli sportot. Ők már nem szánkóznak, hanem előkelően rödliznak, nem hógolyóznak, hanem negyvenkettőseket lönek Antwerpen, Bukarest és Namur vára felé. A hőseik nem Hunyadi János, nem Kimizsi Pál és nem Napoleon, hanem Hindenburg, Csonád, Arz, Falkenhayn, Boitke hadnagy és Bernát Mátyás aviatikus kapitány.

A Marospart tövében lévő jégpályán nem bogniznak és nem irnak nyoleasokat a hidegtől kipirult ifjak, hanem a levegő hőseinek példájára neki rohanással akarnak sikert elérni szívük hőlyénél.

...Minden, de minden teljesen megváltozott. Hajdanában a téli futkározás után annyit ehetünk, mint egy trencsényi tónapszamos. Ma pedig szikrázó szemmel így sóhajtok fel otthon:

— Többet nem megyek ki a Marospartra, mert a napi tíz deka kenyérrel nem tudom pótolni az ott elvesztett erőmet.

Márciusban akar Wilson Hágában tárgyalni.

(Végéhez közeledik a háború.)

(Saját tudósítók telefonjelentése.)

A World értesülése szerint Wilson elnök két tervvel foglalkozik, hogy a békét megvalósíthassa. Az egyik az volna, hogy meghívna a hadviselő államokat a békeprogram megbeszélésére, míg a másik, hogy Wilson szenátusi beszédében körvonalozott békeprogram megbeszélésére a hadviselő felek képviselőit meghívna azaz, hogy azon a tanácskozáson, melyen bizottságokat jelölnének ki a béke megtárgyalására, egyúttal a fegyverszünetről is tanácskoznának.

Madridi jelentések szerint Bethó, a konzervatívok vezére kijelentette, hogy a világháború a vége felé közeledik és a békekötés minden valószínűség szerint Spanyolországban lesz. Felhívja ezért a konzervatívokat, hogy a döntő pillanatban igyekezzenek kormányra jutni.

Hága. Az itteni diplomáciai körökben úgy tudják, hogy Amerika a hadviselőkkel rövid időn belül közölni fogja, hogy szívesen hajlandó kormányának több képviselőjét Hágába küldeni, hogy a hadviselő felek szintén küldjék oda képviselőiket, hogy még március elsején megkezdhesék azt az értekezletet, amelyen Wilson békeprogramjának elvei szerint, egyelőre a béke feltételek részletes tárgyalása nélkül, fognak megbeszéléseket folytatni.

Genfi jelentések szerint az összes svájci egyesületek, melyek a béke mellett agitáltak, felszólították a szövetségtanácsot, hogy lépjenek érintkezésbe a többi szövetségesekkel, hogy azok egy nemzetközi értekezletet tartsanak Svájcban.

Bern. A szövetségtanács tagjainak körében nem nagyon mutatkozik hajlandóság, hogy Wilson új bekelezéséhez bármi formában is csatlakozzanak, miután Svájc utolsó békeajánlatát az entente véglegesen visszautasította.

IRODALOM ES MŰVESZET.

Színházi műsor:

Pénteken délután fél négykor, mérsékelt helyárakkal: *Rip-Rip*, operett.

Este fél nyolckor, rendez helyárakkal: *Cigányszerelmem*, operett.

Szombaton délután fél négy órákor mérsékelt helyárakkal: *Ljusagi és népies előadás: Zsuzsi, paraszt vigjáték*, először.

Este fél nyolc órákor, rendez helyárakkal: *Három a kis lány*, operett.

Máté Rózsi sikere.

(Első fellépés a budapesti Operában.)

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

Fővárosi színházi körökben nagy érdeklődéssel várták az Operaház ma esti előadását, annak a mozgalomnak folytán, amelyet a Saint-Saens opera előadása ellen a közönség körében és a sajtó egy részében indítottak. Saint-Saens, a Samson és Delila című opera szerzője Párisban a legutolsóbb gyűlölköje a központi hatalmaknak és legutóbb a Berlioz koncert műsorából törölte a Rákóczy indulót és azt mondta, hogy magyarul csak ugatni lehet.

Bár a nézőtér zsúfolva volt, botrány nem történt, csak a II. felvonás előtt, amikor Tango Egjisko karmester elfoglalta pulpitusát az orchesterben és a klakk orkán szerű tapsban tört ki, a közönség egyrésze püsszögött.

Az est második kíváncsian várt eseménye az volt, hogy Máté Rózsi asszony, az aradi származású művésznő Delila nehéz szerepében mutatkozott be és a fiatal művésznő nagyjában megfelelt mindazoknak a várakozásoknak, amelyekkel a közönség egyrésze föllépte elé tekintett. Máté Rózsiól habár hiányoznak még a rutinizott operaművésznő akribitumai, mai föllépte mégis a legnagyobb reményekre jogosít. Kellemesen lágy, finoman kultivált és jól iskolázott hangja általános tetszést kellett, dacára kis terjedelmének, mely a nehéz szereppel nem egészen tudott megbirkózni. JJ színpadi megjelenése is öregbítette sikerét. A közönség nagyrésze szívesen kereste az alkalmat, hogy az ifjú művésznőt ovációkban részesíthesse, az egyes felvonások után. Annak ellenére, hogy az ellenklakk működése határozottan észlelhető volt, amint ez a pesti operaházban minden debü-

táló művésznővel történni szokott, megállapítható, hogy Máté Rózsi első fellépése sikerrel járt.

Egy másik tudósítók jelenti Budapestről: A *Neues Pester Journal* operaházi referense lapja holnapi számában a következőket írja: Az Operaház mai előadásának két érdekessége volt. Az egyik az, hogy Máté Rózsi, az Operaház új tagja ma lépett fel először nagyobb szerepben; a másik, hogy Schmiedt német főhadnagy ma első ízben énekelt magyarul. Schmiedt nagyon gyenge tenoristának bizonyult. Máté Rózsi gyönyörű játékaival és csodálatos drámai színjátszó képességével megkapta a közönség figyelmét. Bár hangja nem túlságosan nagy, de elárulja, hogy nagy tanultsággal és nagy készütséggel lépett a színpadra. Kellemes hangja azonban ennek ellenére is a második felvonás főjelenetében nagy tetszést váltott ki.

* **Magyar művészek és írók a koronázás megörökítői.** Budapestről telefonálja tudósítók: A képviselőház gazdasági bizottsága ma délután Szász Károly elnöklésével ülést tartott, amelyen megbeszéltek azokat a művészeti feladatokat, amelyek a trónváltás és koronázás kapcsán a bizottságra hárítottak. Szász Károly elnök jelentést tett a bizottság megbízásából folytatott tárgyalásairól. A koronázásról készítenő nagyszabású festménnyel Benczur Gyulát bízták meg. A koronázásról művet fognak kiadni, a koronázás költői és írói képét Herczeg Ferenc fogja megírni, a régi koronázásokat Takács Sándor dr., az adatszertű feldolgozást Toth Ferenc dr. osztálytanácsos végzi. I. Ferenc József egyéniségének megfelelő arckép megfestését Stettka Gyula festőművészre bízták.

* **Megjelent az Aradi Tükör legújabb száma.** Sulik Kálmán és Marot Sándor eleven, radikális irányú lapja, az Aradi Tükör egyre nagyobb tért-hódit magának. Az Aradi Tükör legújabb száma ma jelent meg a szokottnál is bővebb tartalommal. Egyes szám ára 24 fillér. Kapható a papírkerekedésekben és a dohánytözsdeben.

* **A színházban nincs záróra.** Jelentős és érdekes ügyben hozott ítéletet ma a nagyvárad kiágási bíróság. Az ítélet mindenekelőtt azért figyelemreméltó, mert — precedensül szolgál minden színház számára. A nagyvárad színházban pár nappal ezelőtt Jókai Kárpáthy Zoltán-ját adták, melyet tudvalevőleg Hevesi Sándor dolgozott át a színpad számára. A darab nagyon hosszú: 6 felvonásból áll. Erdélyi színigazgató megrövidítette ugyan alaposan a darabot, de még így sem lehetett a záróráig: 11 óráig befejezni a színművet. Mit lehetett tenni? Záróra ide, záróra oda: belekezdtek az utolsó felvonásba és amennyire lehet, siettek, siettek, míg végre 5 perccel egy negyed 12-15 után befejezték Kárpáthy Zoltán szomorú történetét. Az inspekciós rendőrtisztviselő jelentést tett a kihágási bíróságnál az esetről. A kihágási bíró ma foglalkozott a bejelentéssel és egyben ítéletet is hozott az ügyben. *Ítéletében kimondta, hogy a miniszteri rendelet értelmében, ha a színházban történelmi dráma, vagy hosszabb terjedelmű drámai műfajhoz tartozó darab kerül előadásra, szabad az előadást a zárórán túl is folytatni.* Kárpáthy Zoltán ilyen zsánerű darab, tehát az előadás folytatható volt a zárórán túl is. E bírói megállapítás tehát megengedi, hogy a közönség ezentúl bátran élvezhesse 11 órán túl is a drámai műfajhoz tartozó, vagy történelmi tárgyú darabok előadását.

* **Kubelik — gyáriparos.** Furosa hírt bocsátott világgá a Prager Zeitung. Közli a következő cég bejegyzését: Elektrische und elektrotechnische Maschinenfabrik J. Kubelik in Michle und Prag. Az üzem tárgya: elektromos és elektrotechnikai gyártmányok készítése. Tulajdonos: Kubelik János hegedűvirtuóz. A. B. Z. am Mittag a következő megjegyzést fűzi a rövid hírhez: voltak zeneértők, akik a híres hegedűkirálynak már művészi pályája alatt is jelentős nagyipari jövőt jósoltak.

* **A színház hírel.** Molnár Aranka vendégjátéka. A színház igazgatóságának sikerült a kedves és kiváló művésznőt a közel jövőben három estére terjedő vendégszereplésre leszerződíteni. Február 7-én és 8-án Ráskay Ferencnek Hivatalnoklány című színművében harmadik estén Nani-ban lép fel. — *Nepies előadás:* Szombaton délután fél négykor mérsékelt helyárakkal Barta Lajos kitűnő parasztvigjátéka, a Zsuzsi kerül színre, ugyanabban a szereposztásban, mint a bemutató alkalmával. — *Három a kis lány 20-ik előadása.* Ez a rendkívül nagy sikert aratott operett szombaton éri el Aradon a 20-ik előadást. A jubiláris előadás ugyanabban a szereposztásban lesz megtartva, mint az első premier alkalmával.

* **A Társaság.** Szövegben, illusztrációban változatos és gazdag tartalommal jelent meg a Társaság e heti száma is. A képek közül különösen érdekesek azok, amelyek a koronázási menet jelentősebb alakjait ábrázolják. A Társaság előfizetési ára egész évre 28 K, félévre 14 K, negyedévre 7 K. Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal: Budapest, IV., Reáltanoda utca 18.

Lloyd George merénylői. Rotterdamból jelentik: A Reuter-ügynökség jelenti, hogy az a három asszony, névszerint Alice Wallson és leánya Harriet, valamint másik leánya Winnifred, valamint ennek férje Alfréd Mason, akiket Londonban letartóztattak, mivel — mint azt ma megirtuk — Lloyd Georget és Henderson minisztert megakarták mérgezni, mind a négyen ártatlanságukat hangoztatják. A gyilkossági kísérletről a hatóságok nem adnak senkinek felvilágosítást. A letartóztatottak legközelebb a derbi rendőrbíróság elé kerülnek.

Ki az a Wilson?

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A németek nem mindig hisznek az amerikai népek és elnökeinek humanitárius hajlandóságában. Nincs egészen igazuk. Wilsonnak sokszor iskolamesteres hangja nemcsak itt, hanem Angliában is rossz hangulatot ebresztett. Békejegyzékét igen fontos s nagyon műveltnék látszó egyéniségek megmosolyogták. Természetes, mert ha az amerikai emberekről keveset tudunk, hogyan tudnánk ítéletet mondani az amerikaiak beszédmodoráról.

Wilsont úgy ismerik Európában s amerikai ellenségi körében is mint doktrinár egyéniséget. Ő maga mondotta egyszer, hogy az ő szelleme nem ismer megszakítást s ha valamiről gondolkozni kezdett, azt soha abba nem hagyja, tovább gondolja, mindig tovább, egészen a befejezésig. Nem üres bizalom az ő másodszori megválasztása. Az új amerikai férfiak és asszonyok generációjának jövődöbéli akaratát és jövődöbéli kívánságait egyesíti magában s törvények útján igyekszik ezt kifejezésre juttatni. Roosevelt menyörgései, Taft szelíd jogásznycelve merőben különbözik az ő egyéniségétől és egyenességétől, mert mindkettőjük elnöksége alatt volt a Fehér Háiban egy hátsó ajtócska, amely a Wallstreet embereinek mindig nyitva állott.

Wilson alatt ez egészen másképp van. Ő csaknem betegesen huzódott vissza a dollár-diplomáciától. Ő az amerikai nép nagy tömegre támaszkodik s azoknak az akaratát akarja érvényre juttatni. Annak a tömegnek az akaratát, amely farmerekből, tanult munkásokból, kereskedőkből, magánalkalmazottakból, tanítókból áll, akiknek jövedelme három és négyezer dollárnál nem nagyobb. E tömeg életörömét fentartani s munkakedvét megőrizni: Wilson munkaságának legfontosabb célja. A belső törvényhozásban csakhamar észrevehetővé vált ez az elv. Nemrég behozta a jövedelem adót, de csak a négyezer dolláron felül levő bevételek számára. Segítségére sietett a tisztességes farmereknek, amennyiben megjavította a vidéki hitelügyet. Leszállította a vámtarifát stb. De Wilson sokkal inkább államférfi és filozófus, semhogyan ne tudná, hogy számításaink legnagyobb része olyan körülményektől és dolgoktól függ, amelyek nem változnak gyorsan és következtek többi alkotásai, melyek ilyen körülményekre támaszkodtak. A bankügyeket modernné tette s végül néhány héttel ezelőtt a vasuti sztrájk ügyben olyan elhatározásra jutott, mely közmegegyezést kellett. Mennyire egyéni elhatározásaiban, legjobban jellemzi Lodge szenátorának, ennek a megtestesült republikánus kapitalista tisztességnek megjegyzése: „Wilson először elhatározza magát valamire, csak azután hallgatja meg más emberek argumetumait”.

Elhíhet-e egy olyan férfiról, mint Wilson, akinek tudományosan történelmi s praktikus politikai műveltsége közismert, hogy csak úgy könnyű szerrel máról-holnapra átvándorolt az amerikai nép halálos ellenségeinek: a tröszt mágusoknak a táborába, midőn a világháboru őt kényszerítő erővel hajtotta arra, hogy Amerikán kívüli dolgokkal foglalkozzon! Ez a dualizmus alig lehető s annyival kevésbé valószínű, mert ő a Filippinyi szigeteken Dominóban, Kinában, Mexikóban ugyanazokat az irányelveket követte, mint a belpolitikájában.

1914. augusztus elsejéig az amerikaiak úgy éltek, mint vegetáriánus remeték a nemzetek között. Nép és kormányzat egyáltalán nem törődött a külső politikával. Amit

egykor Washington a haza atyja, minf utolsó akaratát kihirdetett, hogy minden komplikációtól óvakodni kell, megőrizte a néplelek s hű maradt e principiumhoz. Ezt az alapelvet tovább fejleszteni és követni a világháboruban egyáltalában nem volt lehetséges. A népek és a kormányzatnak állást kellett foglalni. De nehéz dolog az, amit az idő követel, ha elvek és következményeik, összefüggések és lehetőségek fölött előzőleg soha nem gondolkodtak s ha köröskörül reszket a világ s mindennap újabb eseményt vett felszínre.

Valóban nem volt könnyű dolog Wilson számára a piac, az utca többszörösen megvásárolt lapok lármájából a nép igaz hangját és hangulatát észrevenni, mert Amerikában ma is vannak Reventlovok, akiket Rooseveltnek hívnak. Vannak aggályoskodók, akik a legkékebb nyári égre is felhőket esküsznek. Wilson várt, míg a rettenetes lármából a nép igaz hangja kiesendült hiven ahhoz a nézetéhez, a melyet könyvei egyikében így fejezett ki: „Nem a kormányzat dolga a nemzet nevében ítélni. Hanem a kormányzatnak a nép hangját kell a nemzetnek keresztül elmondani”! Amerikában konzervatívabbak az emberek mint bármely más országban, de ha egyszer elhatározták, hogy egy dolgot végig gondolnak, azt alaposan teszik s megkísérik elhatározásukat véghezvinni olyan életerővel, amely semmiféle tradiciótól és történelmi emléktől nem függ. Az igazi amerikaiak a föltógása a következő: mindent szabadjára kell hagyni, azaz emberi érdekeknek az emberi cselekedetnek, az emberi erőnek szabad nyilvánulást kell engedni. Ez az a talaj, amelyből az emberiség, az idealizmus és a békeszeretet kinőtt.

Amerika fölmondotta az orosz-amerikai kereskedelmi szerződést, mert az amerikai zsidókat szabadságukban korlátozta. Kubának önkormányzatot adott, miután úgy találta, hogy a kubai nép a spanyol-amerikai háboru után a kultúra terén óriási haladást tett. Egy olyan tény ez, amelyről csak azok nem beszélnek elragadtatással, akik ezt nem ismerik. Az amerikaiakat nem fűzi össze a multak történelmi szelleme, sem pedig lojális ragaszkodás egy uralkodó családhoz. Az Egyesült-Államokban nincsen államvallás, tehát nincs meg, mint náluk az államnak vallásos eszméje, amely az emberek legnagyobb részére nagy hatalmat gyakorol. Jelenleg csak a feltételek vannak meg egy fejlődő amerikai kulturához, de meg van egy általános vágyakozás egy minden amerikaiat egyformán összekapcsoló eszme után.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) A polgári jótékony egyesület közgyűlése. Az aradi polgári jótékony egyesület folyó hó 2-án délelőtt 10 órakor a városháza tanács-térben tartja rendes évi közgyűlését, amelyre az egyesület összes tagjait ezuton is meghívja az elnökség.

(*) A Szociális Misszió társulat pénteken délután 5 órakor tartja a kulturpalotában nagyszabású műsoros délutánját, melyen a be-közönlőt dr. Prohászka Lászlóné mondja el. Farkas Ferenc, Zombory Andor, Falus Lajos egy-egy költeményét H. Harmath Józsa olvassa a töle méltán várható művészeit, Scherhag Ernőné, Wagner Józsefné, Zoltai Mátyás, dr. Wagner József és Scherhag Ernő egy-egy kvintetttel adnak elő. Barics Gyula a saját és Wagner dr. egy-egy dalát énekl el. Kopp Erzsébet pedig az aradi női tornászcsapat

műtorna mutatványival lép a közönség elé. A műsort az aradi urileányok műkedvelői előadása zárja be. Jegyek délután fél 5-től a kulturpalotai pénztárnál válthatók.

Elénk kereslet aradi részvények iránt.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A háboru elején tudvalevőleg a vállalkozási kedv teljesen megszűnt; a pénz úgy visszahúzódott a vasszekrényekbe és a ládafiába, mintha sohasem uralta volna a világot. Az emberekben meghalt a vállalkozási bátorság és a kurázsit nem itthon az üzleti életben, hanem kint a fronton bizonyítottak be. Lassankint aztán, amikor a gazdag emberek azt látták, hogy a háboru nem pusztítja el a hadviselő országokat, a vállalkozási kedv elővarázsolt a tőkét biztos rejtékhelyéről. A háboru második évében az emberek az életmiszerekre vetették magukat, mert azt látták, hogy azzal lehet legtöbbet keresni, a tétlen tőke azután az arany után indította meg rettenetes hajszáját, majd amikor ezt az üzletágat is kimerítette, minden áron ingatlanokat akart szerezni. Most Aradon ott tartunk, hogy az ingatlan-láz kezd alább hagyni és átesap a papírüzlet régi ismert területére.

Nem egyszer írtunk már arról, hogy a háboru előtt valóságos játékszenvedély tombolt az aradi pénzes urakban és némelyek egész vagytonokat nyertek kizárólag aradi értékpapirokkal való csere-bere útján. Most megint fellámadt az üzleti világban az értékpapir utáni vágyakozás és az utóbbi hetekben mérsékelt hajszát indult meg a nagyobb aradi pénzintézetek részvényei iránt. A vásárlási kedvet az Aradi Első Takarékpénztárnak a Magyar Általános Hitelbankkal történt érdekkapcsolata keltette fel a hetvenöt esztendő aradi pénzintézet mindig szilárdnak ismert papírjai iránt. Mielőtt nyilvánosságra került az Aradi Első Takarékpénztárnak a Hitelbankkal való ismert szoros viszonya, az Aradi Első részvényei ezerhatszáz koronán állottak, ma pedig már 1840—1870 koronáért is kelnek ezek a papírok.

Az Aradi Első Takarékpénztár részvényei kívül legnagyobb keletje van az Aradmegyei Takarékpénztár papírjainak s ez különösen arra vezethető vissza, hogy igen kevés Megyei Takarékpénztár részvény látható a papírpiacra. A Megyei Takarékpénztár részvényei 1900 koronáról 2165—96 koronára szöktek fel.

Az Arad-Csanádi Gazdasági Takarékpénztár részvényei ma 950—80 koronán állanak, az Ipar- és Népbank papírjait 525—35 koronáért, a Polgári Takarékpénztárét 195—200 koronáért keresik.

A többi intézetek részvényei iránt is érdeklődés mutatkozik; így megállapítható, hogy a Központi Takarékpénztár 165—75, az Aradi Általános Takarékpénztár 190—200, a Viktoria 360—400, a Közgazdasági Bank 175—180 koronás részvény árakat ért el. A kereslet természetesen összefügg az osztalékkal is, mert hiszen az osztalék növeli a részvény értékét, azonban tényként konstatalható, hogy az érdeklődés talhaladja az osztaléknak megfelelő összeget.

Az aradi papírok iránt való érdeklődés kétségtelenül összefügg azzal a jelenséggel is, hogy a Magyar Korona járadék aránytalanul az utóbbi hetekben órvendos emelkedést mutat. Ez a megnyugtató körülmény vásárlásra buzdítja azokat a tőkéseket, akik pénzüket jobban szeretnék kamatoztatni annál a számlánál, amelyet az intézetek a bankok után fizetnek.

Börtönre ítélt vezérhadbiztos.

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

A budapesti honvéd hadosztálybírósa ma délután fél öt órakor hirdette ki Bara Jenő vezérhadbiztos ellen folyamatba tett megvesztegetési bűnygyben az ítéletet.

A bíróság elnöke Török Kálmán tábornok parancsára egy százados vezette be a vádlottat. A csupa tábornokból álló bíróság előtt fizes Vigyázz! állásba helyezkedett. Az elnök felszólította Rudloff százados hadbíró, hogy olvassa fel a bíróság ítéletét.

— A budapesti honvéd hadosztály bíróság Bara Jenőt, aki nagyjait születésű, 55 éves vezérhadbiztos, bűnösnek mondotta ki a négy nap alatt lefolytatott és a nyilvánosság kizárásával megtartott ítéltárgyalás után a katonai büntető törvénykönyv 38. szakaszába ütköző ajándékoknak szolgálati ügyben való elfogadása bűntetteiben. Ezt a vezérhadbiztos az által követte el, hogy a Polgár Gyula budapesti cég tulajdonosától, Polgár Gábortól, részben közvetlenül, részben pedig Kaba Vilmos dr.

ügyvéd közvetítése után 1911. évtől 1914. év végéig 33000 korona ajándékot fogadott el azokért a kedvezményekért, amelyekben a hadseregnek szállító céget részesítette.

Ezért a hadbírósa elítéli Bara Jenő vezérhadbiztosot nyolc hónapi súlyos börtönre, amelyet hetenkint egy napi bőjttel szigorít. A büntetést a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek veszik. A bíróság elmozdítja őt vezérhadbiztosi állásától és megfosztja kitüntetéseitől és érdemrendjeitől. A letartóztatásakor a lakásán talált hat százalékos és hat ezer korona értékű aranyjárdék kötvényt elkobozza a bíróság és azt a tisztii özvegyek és árvaik alapja javára utalja.

A bíróság a Krammer testvérek és a Neumann László cég részére nyújtott kedvezmény ellenében történt vesztegetés vádjá alól felmenti.

A bíróság a vezérhadbiztosot szabadlábra helyezte.

kal hazatért menekültek nevében hála-köszönetemet tolmácsoljam. Ujszentanna, 1917. január 31-én. Horváth Dezső dr. hunyadmegyei kir. segédtanfelügyelő.

(—) Iskola áthelyezés. A kereskedő tanonc iskolát visszahelyeztük a Kazinezy-utcai polgári fiúiskola földszinti helyiségeibe. Folyó hó 3-ától, vagyis szombattól kezdve a tanítást az eddigi órarend szerint már az említett iskolában tartjuk meg. Igazgatóság.

Százhatvan kenyérjegygyel károsodik a város hetenkint.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Angel István dr., a városi lisztirtó vezetője a közéleti bizottság legutóbbi ülésén azt a kijelentést tette, hogy vannak olyanok sokan, akik kétszer veszik fel a liszt és kenyéradagjaikat. A főjegyző azt is megemlítette, hogy ezek között előkelő urak is vannak. Ez a nyilatkozat kiszívargott a közönség közé és mindenütt nagy érdeklődést keltett.

Kérdést intéztünk ebben az ügyben Angel István dr.-hoz, aki kijelentette, hogy az ellenőrzés munkája már befejezést nyert. Mintegy negyven visszaélést derítettek fel. Negyven eset ilyen nagy városban, mint Arad, első tekintetre nem is látszik soknak, ha azonban meggondoljuk, hogy ezek között nyolcgyermekes családok is vannak, az illetéktelenül felvett lisztmennyiség épen eleget tesz ki. Ha egy-egy visszaélésnél csak négy családtagot számítunk, akkor már 160 kenyéradaggal károsodott a város hetenkint.

— A szigorú rendelet kijátszói között, beszél Angel István dr., valóban akadnak előkelőbb osztálybeliek is. Városatyja azonban mincsen közöttük.

— A mód, amellyel a rendeletet kijátszák, majdnem esetenként különböző és sokszor rendkívül furfangos. Van olyan férjes asszony, aki leánynevében is bejelentette magát lisztért, van viszont aki a harc téren levő urát is bejelentette, sok családot a házigazdája kétszer igazolt, néhányan két kerületben tartatták nyilván magukat. A gyári munkások néhány gyárban (főleg az éjszakai üzemenél) megkapják a kenyéruket, de voltak azért közülük, akik a várostól is felvették mennyiségeiket. A visszaélések leggyakoribb módja pedig az, hogy a vendéglők és kifizések felveszik napi vendégeik kenyéradagjait, ami azonban a vendégeket nem gátolja meg abban, hogy a lapjaikat is kiváltsák.

A visszaélők névsorát holnap reggel adja át Angel István dr. a rendőrbíróságnak. Ez fog fölöttük elsősorban ítélni. A törvény értelmében 2 hónapig terjedhető elzárás és 2000 koronáig terjedhető pénzbüntetés vár rájuk.

Tisztelettel kérjük

azokat a t. tábori előfizetőinket, akiknek a tábori postaszámuk megváltozik, hogy egyidejűleg a régi tábori postaszámukat is írják meg, mert ellenkező esetben a lap pontos küldésében fennakadás állhat be.

A zsidóság tulsulyra jutása ellen.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Szerfölött sajnálatos áramlat kezd medret vájni Németország társadalmának egyes rétegeiben. Erőszakosan igyekeznek terjeszkedni, de épen azért már is felkeltette a valódi német lélek ellenszenvét. Tulzó klerikálisok egyesületeket szerveznek Németország nagy városaiban „A zsidóság tulsulyra jutása ellen”. Természetesen Németország igazán művelt elemei távol állanak ettől a mozgalomtól s talán főbbaléges is megjegyezni, hogy ez áramlat hívei elenyésző kisebbségben vannak azokkal szemben, kik Németország szellemi életének vezetésében számottevő tényezők.

Hogy ezek az új antiszemita milyen eszközökkel küzdenek, arra nézve igen érdekes példa az alább közölt levél, melyet egy ilyen egyesületnek az elnöke küldött szét tekintélyes cégekhez.

Charlottenburg, 1917 január 9.

Igen tisztelt Uram! Kedves ismerősünk közölte velünk, hogy Ön mindenesetre hálásan fogja fogadni, ha figyelmessé tesszük Önt egyesületünk alább hozott határozatára:

Különböző népszövegkezetek, korlátolt felelősséggel s tizezer márka alapítókével olyan társaságot alapítottak, mely Németország nagy városaiban egy vagy több vendégfogadót kell hogy létesítsen. A német családok, kik utazás közben szállodákban vesznek lakást, bizonyára előszeretettel fogják ezeket felkeresni, ha nem kell olyan emberekkel összejönniök, akiknek közelléte rájuk nézve kellemetlen. A mi vendégfogadóinkba csak német születésű jó családokat fogunk felvenni, akik ott mérsékelt ár mellett kellemes otthont találhatnak. Az első ilyen vendégfogadó hatvan ágyval már a legközelebbi hetekben megnyílik Berlinben. Ezzel kapcsolatban egy borüzletet is fogunk nyitni s összeköttetésbe lépünk egy kiváló borkereskedővel, ki borait bizományba fogja adni nekünk. Nemesak arról van szó, hogy e borüzletet a vendéglőinkben folytatjuk, hanem arról is, hogy házon kívül, a különböző népszövegkezetekkel, amelyekkel közös célunk van, a bor elárulására vonatkozólag közös akcióba lépünk.

— Társaságunknak egyik kedves tagja, Küppers Agoston gyáros ur, kit önhez személyes ismeretség fűz, alkalmatlag keresni, hogy

meggyőzze önt céljaink helyességéről s hogy meghallja, minő feltételek mellett volna ön hajlandó velünk üzleti viszonyba lépni. Tisztelettel: „A zsidóság tulsulyra jutása ellen alakult egyesület” megbizásából Müller elnök.

A nagy borkereskedő cég főnöke, kihez az új antiszemita az üzleti és fanatikus levélnek ezt a különös keverékét küldötték, sietett a legnagyobb méltatlankodással visszautasítani az ajánlattevők előzgatásait, egyszersmind átadta e levelet Berlin legkiválóbb sajtó-organumainak, melyek méltó indignációval írnak erről a középkorba illő egyesületről. „A legtöbb német — írja az egyik lap — valószínűleg alig várta már ezt az egyesületet, s most sietni fognak megszerzett tisztességüket ez egyesület tagságával felcserélni. Oly neveltséges ez az új antiszemita vállalkozás, de mégis felemlítésre méltó, hogy bizonyos körök mennyire igyekezzenek újabb és újabb kísérleteket tenni arra nézve, hogy a német nép közmondásos egységét megbontsák.”

TANÜGY.

(—) Az Aradmegyéből hazatért erdélyi menekültek köszönete. A hunyadmegyei összes menekültek hazatérése folytán az Aradmegye területén létesített menekült telepek, valamint az általam szervezett menekült iskolák és óvodák megszűntek. Kerek öt hónapja, hogy az oláh betörés miatt menekülésre kényszerült hunyadmegyei iskosságnak Aradmegyében letelepült. Én, aki menekült társaim között laktam, s gyermekeikről a vallás és közoktatásügyi miniszter ur megbizásából gondoskodtam, közvetlen közelről állandóan tapasztaltam Aradmegye hatóságai és közönsége részéről az emberi szeretet, részvét, a segítség és vendégszerettségnek tettkében való szives megnyilatkozását, amely körülmény enyhítette otthonuk elvesztése s az otthon meleg tűzhely nélkülsége miatt érzett tájéalmunkat. Aradmegyéből való eltávozásom alkalmából szívesen ragadom meg az alkalmat, hogy a menekültek sorsával való jószívű törődésért, gyámolításukért, a velük való szeretetteljes foglalkozásért s a menekült gyermekek és iskolák áldozatkész pártfogásáért, a nyújtott nagymérvű adományokért Aradmegye hatóságainak, elsősorban Baross Ferenc dr. főispán öméltóságának, ki-nek neve a menekültek között fogalomná vált, továbbá Kuntzig János főispán öméltóságának, Dánoki-Nagy Lajos dr. főispánnak s a vármegye közigazgatási tagjainak, a menekült telepek közönségi előjáróságainak, a Vöröskereszt aradi fiókja vezetőségének s az aradi sajtónak, amely a menekültek ügyeivel mindenkor a legjobb akaratú és a legelőzékenyebb módon öit szives foglalkozni a legjobb benyomások-

Behatoltak csapataink Galac erődjai közé.

(„Mebukott a Bukarest és Pétervár cég.”

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

**A Secoló jelenti Pétervárról: Az el-
lerség behatolt Galac erőd terü-
letére.**

Máramarosszigetről jelentik, hogy a Kárpátokban fogságunkba esett orosz tisztnél levelet találtak, melyet felesége intézett hozzá és melyben az asszony, aki a Jassyban tartózkodó udvari körökbe bejáratos, a következőket írja: Románia és társai felszá-
molnak. Ki tudja, hogy vajon Péter-
várt a jótállók ismét kisegítik-e. A
cég teljesen tönkre megy.

A kárpáti frontról jelentik, hogy Csernovicban az orosz katonák között újságokat osztanak szét, melyek az oláhoknak a Szereth-menti fényes sikereiről beszélnek. A csernovici ka-
tonai hatóságok eltűntették, hogy az oláhok vereségeiről beszéljenek. Az orosz menekülteket Csernovicból Oroszország belseje felé szállították és a menekülteknek, akik utjukban Csernovicot érintik, nem szabad ott letelepedni.

Az oroszok nincsenek megelégedve az entente békefeltételeivel. A felhivatalos orosz lapok, mint egy stockholmi távirat jelenti, hangoztatják, hogy a feltételeknek rejtett éle van Oroszország ellen, melyet az entente, szerintük, bűnbaknak szánt. A feltételek szerint, mondják a felhivatalosak, mindenki nyer, csak Oroszország veszít. Elveszíteti Lengyelországot és Orményországot, e mellett Nagy-Szerbiát, szabad Csehországot és Romániát kell teremtenie, mellyel még 6 orosz terület, zöld

Oroszország, vagy a Bukovina is egyesített-
nék. Még Alexandrettét sem kapná meg Orosz-
ország.

Az oláh hatóságok és bankok, mint a Frankfurter Zeitung-nak jelentik, az orosz ka-
tonai hatóságok parancsára lázas sietséggel folytatják a költözködést, annak ellenére, hogy a költözködés lesújtó hatással van a lakos-
ságra. Moldvában a szállítási nehézségek miatt nagy hiány van élelmicikkekben. Odesszában nagy eseményeket várnak, mert valamennyi színházat, hangversenytermet, sőt a börtönt is kórháznak rendezik be.

A liberális orosz körökben nagy reményeket fűznek a pétervári entente-
értekezlethez. Meg vannak arról is győződve, hogy az entente képviselői az orosz belpolitikával is fognak foglalkozni.

A Ruskoje Wjedomosti közlése szerint a szabadelvű körökben gyűlt pétervári metro-
polita Pülin, akinek nevét Rasputin meggyil-
kolásánál igen sokat emlegették, Rasputin helyét teljesen elfoglalta és most már az udvari és kormánykörökben megmagyarázhatatlan be-
folyást gyakorol, amint Rasputin annak ide-
jén. Az udvari méltóságok és hivatalos szemé-
lyiségek kötelességüknek tartották, hogy Ras-
putint naponta meglátogassák. Ugyanaz a kép-
járszódik le Pülin lakása előtt, mint azelőtt Rasputin lakása előtt. Protopopov is teljesen Pülin hatalma alatt áll. Pülin titkára is már a legkeresettebb emberek közé tartozik. A leg-
magasabb körök is kegyébe járnak és nagy összegekkel vesztegetik meg, hogy Pülin elé kerülhessenek.

Izgalmas jelenet az ítélethirdetésnél. (Felmentés helyett egy évi börtön.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

A kolozsvári ítélőtábla büntető felebbviteli tanácsa tegnap délután megtartott főtárgyalá-
sán egy izgalmas jelenetekben bővelkedő, jogi szempontból is érdekes izgatási ügyben mon-
dott elvi jelentőségű ítéletet.

A tárgyalás anyagául szolgáló bűnpör elő-
menyei a következők voltak:

Hadrév tordaaranyosmegyei községben az 58 éves Veszkan György a leányával, férjezett Marosán Györgynével szeptember 23-én egy szekéren a község határában levő tengeriföld-
jükre akartak menni. A község határában egy hidon átvezető utnál szembe találkozott a szé-
kely menekülőkkel, akik elállták az utat s mikor Veszkan utat kért, az egyik menekülő így kiáltott reá:

— Te bűdös oláh!

Veszkan kénytelen volt szekerevel az árokba hajtani, de menetközben, a menekülő állítása szerint, Veszkan odakiáltotta magyarul a szekeren ülőknek:

— Tolvaj rablóbanda, elvesztettétek Ma-
gyarországot. Nincs Magyarország, most Ro-
mánia van!

Leánya pedig ugyanekkor ezt mondotta: „Hocule”, ami magyarul „tolvaj”, „gazember”-t jelent. Az ügyesség ezért úgy Veszkan, mint leánya ellen izgatás büntette miatt vádat emelt.

A törvényszéki tárgyaláson vádolt elmon-
dotta, hogy a menekülők őt „bűdös oláh”-nak mondták. Ő erre annyit mondott: „Ha én bűdös oláh vagyok, ti bűdös magyarok vagy-
tok, mert az ország ép úgy az enyém, mint a tiétek.” Előadta egyébként, hogy 4 fia és 2 veje a haretéren van, magyarul nem tud. Szilágyi József hadrévi tanító ezt igazolta is, valamint azt is, hogy vádolt egyike a község legbecsü-
letesebb embereinek, akinek politikai megbiz-
hatóságához semmi kétség nem fér.

A bíróság a tanúk vallomása alapján úgy a vádlottat, mint leányát felmentette. Az ítélet indokolásában a bíróság kiemelte, hogy izga-
tást csak olyan gyülekezetben lehet elkövetni, ahol a gyülekezetet alkotó egyének alkalmas objektumok legyenek az izgató által óhajtott cél elérésére, minthogy azonban jelen esetben a szinmagyar gyülekezetben a vádlottakon és elsőrendű vádolt fián kívül más nem volt jelen, izgatást nem követhetett el.

A közbíró felebbezése folytán az ügy tegnap foglalkoztatta a tábla felebbviteli taná-
csát. Az ügy ismertetése után Gyarmathy Béla kir. ügyész az izgatás kritériumának fenn-
forgását bizonyította, Giurgiu János dr. védő pedig rámutatott arra, hogy a becsületes elő-
életű és minden tekintetben korrekt vádolt védekezésével szemben a menekülő szubjektív vallomása áll, akiket a tanuvallomásnál menekülésük által előidézett aminozitás vezetett és ezért a törvényszék ítéletének a helybenha-
gyását kérte.

Másfél órai tanácskozás után Gáll Jenő ítélőtáblai tanácselnök kihirdette a bíróság íté-
letét, mellyel vádlottat egy évi börtönre ítélte el, leányát pedig a vád alól felmentette. A fe-
lebbviteli bíróság megállapította, hogy bár a gyülekezet többsége, vádolt két gyermekén ki-
vül, magyar volt, vádolt az izgatás büntetését elkövette és ezért meg kellett büntetni.

Mikor a tolmács megmagyarázta a tábla ítéletét, az 58 éves öreg ember gyors sietséggel kezdte magáról ledobálni a ruhadarabokat. Meg

Ballett a német lövészárókban

(Egy táncosnő előadása a főhadiszálláson.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Lucy Kieselhausen, aki február hónapban a bécsi Ronacher-mulatóban fog táncolni, el-
mesélte érdekes élményeit a francia fronton.

— Az a kitérítés ért, beszélte a táncosnő, hogy őt előadást rendezhettem a németek nyugati frontján. Sose fogom ott szerzett impresszióimat elfelejteni. En voltam az egyetlen szülő táncosnő, aki Lilleben, Valenciennesben, Tournaisban, Donaiban és a főhadiszálláson a trónörökös előtt felléptem. Rajtam kívül a düsseldorfi, stuttgarti udvari színházak rendeztek csak ezeken a helyeken előadásokat. Fellépéseimet Lilleben kezdtem. A lillei színház már a háboru előtt majdnem kész volt, ugyszólván csak a belső berendezése hiányzott. A németek teljesen befejezték a színházat, francia munkásokat és technikusokat rendelték ide szolgálattételre, de német színészek játszottak benne és német közönség nézte őket. A nézőtér publikuma mind csukaszürkében. A pályaudvar, a színház és a katedrális áll épen Lilleben, maga a város romokban hever. A színház befogadóképessége kétezer személy és ezek a harminc kilométerre levő frontról jöttek. Csillag a nézőtér a pour le mérite, a signum laudisokról, a karzaton pedig elsőosztályú vas-
keresetek tündökölnek tompa fényben. Feljött-
hetetlen kép volt!

Amikor másnap reggel hat órakor a pályaudvarra kimentünk, a hold épen akkor bu-

kott le az égről. A csendes levegőt magasan fent ellenséges repülők propellereinek zugása hasította át. Es ágyudörgés vihara kísért, mikor a vonatra szállottunk. Combraiba utaztunk innét. Ez épen aznap volt, amelyen a német császár békeajánlatot tett ellenségeinknek. A föld remegett itt az ágyuzástól. Este a bajor trónörökös és harminc nagyvezérkari ur előtt léptünk föl. Még sohasem táncoltam ilyen szépen... Hat napon át ágyuk tűzébe őt előadást rendeztem. A Tournai színház a háboru kezdete óta zárva volt, előadásom 4000 márkát eredményezett a hadijótékonyaság céljaira. Mint jó osztrák, sőt bécsi honleánynak leghőbb vágyam, hogy a közeljövőben a mi frontunkon rendezhessek ilyen jótékonycélú előadásokat.”

Nem hosszabbítják meg a zárórát a vidéken. Budapesti tudósítónk jelenti: A bel-
ügyminiszter tudvalevően tizenegy órában állapította meg a vidéki zárórát, ami különösen a kávéások, vendéglősök és szórakozóhelyek tulajdonosainak körében nagy megütközést kel-
tett. Deputációban is jártak Sándor Jánosnál, de a belügyminiszter kéréseire maradt. A vidéki kávéások azonban még sem nyugodtak és több magyar városból újabb kérvényt küldtek a belügyminiszter címére, akitől alapos megokolás keretében kérték, hogy vidéken is engedje meg a tizenkét órai zárórát. A bel-
ügyminiszter válasza azonban újból kedvezőtlen: értesítette a kávéásokat, hogy a tizenegy órai záróra meg nem változatható intézke-
dés és az az iránt nem tehető.

akarta mutatni, hogy olyan sérve van, ami ha börtönbe kerülne, halálát idézné elő. Szándékában alig tudták megakadályozni. Majd a bírónak felé fordulva, kétségbeesetten kiáltozta:

— A leltem üdvösségére mondom, ártatlan vagyok!

Ezután furdokló zokogásban tört ki s eszméletlenül zuhant le a földre. A törvényszéki szolga, fogházor és a tárgyaláson vádlottként jelenlevő leánya hozzárohantak s megpróbálták, hogy talpra állítsák. Egy óráig tartó dörzsölgetés után tudták csak a szerencsétlen öreg embert eszméltre téríteni, akit a fogházor vizszakisért a fogházba.

A tabla másodfoku ítélete ellen felebezésnek nincs helye s így védője, hogy a vádlott ártatlanságát bebizonyítsa, porujtással fog élni.

Névtelen levelek.

— Nyilatkozat Budapest erkölcséről. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A rendőrségnek a közérdeket szolgáló munkája veszedelmet hozott a nőkre: a főkapitányságra tömegesen érkeznek anonim levelek, amelyekben ismeretlen feljelentők vádolnak meg átkos szeretkezéssel igen gyakran fedhetetlen életű urinöket, kiteve őket a megvetésnek és meghurcoltatásnak. A feljelentők leginkább asszonyok és leányok, akiket a személyes bosszúvágy készlet aljas tettükre. Így például megtörtént, hogy a feleség tett névtelen feljelentést férje ellen, de azért nem hagyta el helyét, hanem kárörvendve végignézte asszonyának meghurcoltatását. Más esetben ellenséges indulatu szomszédok, vagy az elhagyott szerelmes választja a bosszúnak ezt a gaz formáját. Nagyon sokan fordultak hozzánk már panasszal a rendőrség eljárása miatt, amely hitelt adva a névtelen feljelentéseknek, nyomozást indít és ezzel családok bekéjét, esetleg boldogságát teszi tönkre.

Egy K. P. nevű uribólgy, akinek a férje a fronton harcol, varrásból tengeti életét. Egyszer csak sürgős idézést kap a rendőrség erkölcsrendészeti osztályáról, hogy másnap délelőtt minden igazolványával együtt jelenjen meg az Ó-utcai rendőri épületben. Ott természetesen konstatálták, hogy egészséges és irásait is rendben találták. Így hát rendben is lett volna minden, csak hogy a házmesternénél és a lakóknál detektívek érdeklődtek a szegény asszony életmódja iránt és annyira hirbe hozták, hogy kénytelen volt elköltözni a környékről is, mert ujjal mutogattak rá az emberek. Természetesen az egész hajsza egy névtelen levél alapján indult meg.

Schaeffer Jenő államrendőrségi tanácsos az erkölcsrendészeti ügyosztály vezetője, akit ebben az ügyben fölkerestünk, a következőket mondta munkatársunknak:

— A prostitúció mindinkább terjed Budapesten. A nők között valóságos mániává lett a névtelen levelek írása, havonta vagy háromszáz ilyen anonim-feljelentés érkezik. Éppen ezért mivel ismerjük az anonim-levelek mániájának és rosszindulatú jellegét, minden egyes esetben előzetes nyomozást indítunk és csak, ha vizsgálatunk eredménye megegyezik az anonim-levél adataival, akkor indulunk a nyílt ellen kihágási eljárás.

Kihallgatás a királynál. — Kihallgatásunk: Ötfeisége ma Czernin Ottokar gróf külügyminisztert és Walsch György gróf altábornagyot fogadta kihallgatáson.

H I R E K.

**Halálra ítélték az oláhok
a háromszéki alispán leányát.**

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Az oláh csapatok, mint ismeretes, Kisborosnyóról egy uriaszonyt, Tompa Miklós háromszékmegyei alispán leányát, Réz Bélánét Erdélyből való menekülésük alkalmával magukkal hurcolták. Lépések történtek érdekében, de a nagy felfordulás következtében, amely Romániában csapataink diadalmas előrenyomulása következtében bekövetkezett, diplomáciai úton, Réz Béláné sorsáról semmiféle felvilágosítást nem lehetett kapni. Most azonban a napokban — váratlan és örvendetes fordulat állott be ez ügyben, mert Réz Béláné Bukarestből teljes egészségben családja körébe visszatért.

Réz Bélánét Kisborosnyón október hó 7-én tartóztatták le az oláhok. Kisborosnyó környékén élő oláh parasztok denunciaciójára és az oláh hadbírósg az oláh csapatok kárára állítólag elkövetett kémkedés miatt halálra ítélték. Az ítéletet azonban csapataink gyors előnyomulása következtében nem tudták végrehajtani és így az uriaszonyt más letartóztatott magyar állampolgárokkal együtt, a menekülő oláh csapatok magukkal hurcolták. Így került leírhatatlan szenvedések között Bukarestbe, ahol embertelen bánásmódban részesült és tíz napon keresztül, száraz, ehető kenyeren kívül, más táplálékot nem kapott. Csak december hó 6-án végződtek az uriaszony szenvedései, amikor a német csapatok Bukarestbe bevonultak.

Ettől a perettől fogva Réz Bélánének megkülönböztetett bánásmódban volt része. A fent említett intervenció következtében ugyanis a külügyminiszterium egyik tisztviselője, kevéssel a bevonulás után azonnal érdeklődött Réz Béláné sorsa iránt és amikor ottlétét megállapították, egy konzulátusi tisztviselő személyesen kereste fel és a legnagyobb előzenyességgel állt minden irányban rendelkezésére.

— Az Aradi Közlöny legközelebbi száma az ünnep miatt vasárnap reggel a rendes időben jelenik meg.

— Konrád báró Pour le mérite-rendjele. Bécsből jelentik: Itteni politikai körökben úgy tudják, hogy Vilmos császár Hötzendorfi-Konrádnak a Pour le mérite-rendjelet adományozta a cserfalevelekkel.

— Szabad Románia megszállott területeire utazni. Eddig csak Szerbia északi részeibe és Lengyelországba volt szabad az utazás megokolt esetekben, de Románia megszállott részeibe még nem. Tegnap azután távirati értesítés érkezett a rendőrséghez a belügyminiszteriumból, amelyben utasították a rendőrség utazási igazolvány hivatalát, hogy indokolt esetekben polgári személyek is kaphatnak utazási igazolványt Romániának megszállott területeire, azonban az ilyen célra kiállított igazolványokat a kellőleg felszerelt kérvényekkel az illetékes katonai parancsnoksághoz kell beértesíteni.

— Adomány. Az Aradi Polgári Takarékpénztár részvenytársaság, mint a „Hónigesz Tándor és Társai” cég vezetője, a háboruban szántá lett erdészetű alkalmazottak segélyezésére szolgáló alap javára, Pál Miklós m. kir. erdőtanácsos útján, 200 koronát adományozott.

— Sorozzák a 27–46 éveseket. Budapestről telefonálja tudósítónk: A főváros tanácsa holnap plakátot fog közzétenni, mely szerint a Budapesten tartózkodó 1872–1891. évek között született osztrák-magyar állampolgárok és boszniai és herecegovinai illetőségűek, akik az eddigi sorozásokon nem váltak alkalmasakká, vagy alkalmatlanság miatt aktív szolgálatból elbocsájtattak, valamint az ezen évfolyambeli felmentettek kötelesek az elrendelt összeíráson megjelenni és űrlapjaikat kitölteni. A sorozásuk február 26-tól március 29-ig lesz. A felmentettek február 12. és 14-ike között az illetékes hatóságoknál kötelesek igazolni, hogy milyen címen vannak felmentve. A néptelkelői űrlapokat ki kell tölteni azoknak is, akik hivataluknál fogva voltak felmentve, például a postások, vasutasok stb.

— A háborús rendeletek hinárja. Németországban a háború alatt már több mint három ezer különböző rendelet jelent meg a gazdasági kérdések dolgában. A rendeletek utvesztőjében ma már a legtöbb ember nem ismeri ki magát, s így érhető, hogy a birodalmi szövetségtagúknak egyik ülésén egy képviselő törvényjavaslatot nyújtott be felvilágosító hivatalok föllállítására iránt. A törvényjavaslat szerint minden kereskedelmi és iparkamrai szék helyén állítanak föl egy-egy felvilágosító hivatalt, mely a közönséget, annak megkeresésére, kitámasztására a különböző rendeletek helyes értelmezése dolgában. A hivatalok magának a kancellárnak jelentést tartoznának tenni működésükről és a kancellár felügyelne arra, hogy a hivatalok a rendeleteket mindenkor jól magyarázzák. A törvényjavaslat érdemi tárgyalásával a minap foglalkozott a szövetségtagú és elvetette a felvilágosító hivatalok föllállításának tervét. E helyet kimondották azt, hogy ezáltal kihágás esetén mentességül elfogadható a vádlottnak az a védekezése, hogy a kérdéses háborús rendelet tennéllása, illetve értelmezése dolgában tévedésben volt, feltéve, ha ezt a védekezést valószínűsíteni tudja.

— Szabadságolások meghosszabbítása. A m. kir. honvédelmi miniszter urnak távirati rendelete alapján közhírré teszem, hogy azok a közös hadseregbeli egyének, akik mint állomány fölőlségbe tartozók a 210500-res számú hadügyminiszteri rendelet értelmében február 1-ig szabadságoltattak, csak február 15-én tartoznak bevonulni, mert szabadságuk addig meghosszabbított. A már esetleg bevonultakat póttestparancsnokságuk fogja visszazabadságolni. Arad, február 1. Varjassy Lajos polgármester.

— Apponyi Albert gróf fiát besorozták. Az egyesült függetlenségi és 48-as párt elnökének, Apponyi Albert grófnak fiát katonának besorozták. A fiatal Apponyi György gróf boldogan hagyta el a sorozóbizottság termét, sietett haza és lelkesedve újságotlta:

— Apám, végre katona vagyok!

— Te most azt hiszed, fiam, — mondta az apja — hogy az entente dolga el van intézve...

— Baleset. Rosenberg Andor aradi borkereskedő ma délelőtt a törvényszéki palota előtt az ut közepén megcsuszott és olyan szerencsétlenül esett el, hogy bal lábának bokája eltört. A balesetről értesítették a rendőrséget és Rosenberget lakására szállították.

LEGUJABB.

Reggel 3 órakor érkezett telefonjelentés.

Bécs. A kíméletlen buvárhajóharc bejelentése következtében az értékpapírforgalom tartózkodóbbá vált. Az árfolyamok részben javultak, csak a petróleum és hajó értékpapírokat kínálták olcsóbban. A berlini tőzsdén szintén a kíméletlen tengeralattjáró harc volt a beszélgetés tárgya. Remélik, hogy az ellenséges behozatal emiatt még jobban meg fog esökkenni. A forgalom korlátozottabb volt.

Berlin. A buvárhajóharc rendszabályai következtében bizonyos tengeri részekben gondoskodás fog történni az amerikai személyszállító gőzcsők biztonságáról. Holland hajók hetenként egyszer közlekedhetnek a Wiissingen-Goutuved uton, kizárólag nappal. Éjszakára külön jelzések vannak előírva.

Rotterdam. A kíméletlen tengeralattjáró harc bejelentése következtében ma egy hajó sem futott ki a Nieu Water utból.

A Reuter-ügynökség jelenti: Madridban a buvárhajó harcot bejelentő német jegyzék óriási meglepetést keltett.

Stockholm. A moszkvai nagy tüntetés egy szemtanúja a demonstrációról a következőket mondta el: A tüntetés kedden reggel kezdődött meg és csütörtökig tartott. Kedden mint-

— **A cherbourgi jósnő.** Bernből jelentik: A Temps írja, hogy Cherbourgnak is meg van a maga háborús szenzációja, mely izgatottságban tartja az egész várost. Egy tulzsfolt vilámoson a háborúról, az élet drágaságáról beszéltek az utasok. Egy hölgy a kalauznőnek jegye megváltásakor bankjegyet nyújtott át. Ekkor történt a csoda.

— Miért ad nekem egy bankjegyet, asszonyom, midőn tárcájában három egyfrankos pénz is van? — kérdezte a kalauznő.

Altalános meglepetés, mely még csak fokozódott, midőn egy tiszt a kérdést intézte a különös jósnőhöz:

— Megtudná-e mondani, hogy honnan jövök?

A kalauznő pernyi habozás nélkül felelt: — A Banque de Franceból jön, hol 6000 frankot fizetett be.

A tiszt, kinek már sok jósnővel volt dolga, hűledezett, mert igazán épp a bankból jött, hol 6000 frankot helyezett el.

— Ha ezt is tudja, úgy mondja meg nekünk, mikor lesz vége a háborúnak? — szólt a tiszt.

— A háborúnak március 17-én lesz vége, — felelte a titokzatos jósnő.

— Jöjjön el hozzám március 18-án, — mosolygott a tiszt — ha jóslata beteljesül, 500 frankot kap tőlem.

A cherbourgiak most növekvő izgatottsággal lesik a fontos dátumot.

— **Kártyázó diákok.** Pár nappal ezelőtt egy éjjeli razzia alkalmával a rendőrség detektívjei egy harmadrangu kis kávéház egyik sarkában szokatlan társaságra bukkantak. A kopott, lüftes kávéház sarkában félrevonulva, csendben, uriasan öltözött gyerekek kártyáztak, akik a rendőrség megjelenésére ijedten rejtették az asztal alá a kártyacsomót. A rendőrség igazolásra szólította a fiatalokat, akikről megállapították, hogy az aradi román tanítóképző intézetnek növendékei. Rövid vallatás után elmondották azt is, hogy az intézet internátusának növendékei, de minthogy az esti órákban kimaradásra nem kaptak engedélyt, kiszöktek az internátusból. Az ügyeletes rendőrőrszt az esetről jelentést tett Green Nándor főkapitánynak, aki levelet küldetett Ciorogaru Romuluszhoz, az intézet igazgatójához, amely-

egy százezer ember járta körül az utcákat „éhezünk, adjatok kenyeret, kössetek békét, le Angliával”, kiáltásokkal. A városi hatóság és a rendőrség tehetetlen volt a nagy tömeggel szemben. A hatóságok a katonasághoz fordultak segítségért, azonban a katonai parancsnokság kijelentette, hogy adjon a város a lakosoknak élelmet és akkor nem lesz tüntetés. A katonaság nagymennyiségű élelmiszert bocsájtott a városi hatóság rendelkezésére és ki is hirdették, hogy azt másnap szétosztják az éhezők között. Éjjel azonban az élelmiszer-raktárakat kifosztották, úgy, hogy a lakosoknak másnap reggel nem tudtak semmit sem adni. Erre újból nagy tömegek jártak be az utcákat, most már azonban a nép hangulata izgatottabb volt. A tömegek neki estek az ékszerüzleteknek, feltörték és kirabolták azokat, a lámpavasakat kiemelték, a villamosokat összerongálták feldöntötték. A rendőrség közbelépett és 30 esendőt pár perc alatt a tüntetők agyonlőttek. Ezután másnap reggel kénytelen volt a katonaság is közbelépni. Körülbelül ezer lovas katonát vonult ki a tüntetők ellen. Valóságos ütközet fejlődött ki a nép és a lovasok között, melynek eredményeként több, mint ötszáz muunkás és hatvan lovaskatona maradt holtan az utcán. A tömeg azonban tovább pusztított és csak az óriási hóvihár tudta a tüntetőket szétoszlatni.

ben felsorolta a diákok neveit. Az igazgató a levél vétele után szigorú fegyelmi eljárást indított a diákok ellen.

— **Önkénytelen reklám.** Az Aradi Közlöny mai vezércikkében megemlékezett Max Pemberton angol íróról, ki fantasztikus regényeiben az angol világpolitikának csinált értékes reklámot. A regényíró ugyanazokkal az idegekre ható eszközökkel dolgozott, mint honfitársai és irokolégai Wells és Conan Doyle; azzal a különbséggel, hogy julesernei számításában mindig volt egy kis valóságosság. Az ipari technika csodáinak alkalmazását realizálta s hitette el az olvasóval eltagadhatatlan írásművészettel. „Kronstadti kém” című regénye még ugyancsak orosz ellenes politikát prédikál, de „Város a tenger alatt”, „News London, egy új világ fővárosa”, „Uj Anglia az ocean tenekén” stb. stb. a tengerek mélyét foglalta le a brit világhatalom számára.

Az Aradi Közlönynek Pembertonra való hivatkozása ma érdekes invázióknak lett a forrása Aradon. Amint értesülünk, az aradi kulturpalota könyvtárában, a Kerpel-féle kölcsönkönyvtárban és a könyvkereskedésekben is a mai napon többen keresték Pemberton regényeit, sőt miután a kölcsönkönyvtárakban levő példányok hamarosan eltogytak: jó néhány példányt vettek meg a könyvkereskedőknél is. Nem sajnáljuk ugyan az akaratlan reklámot, de mégis jobb szeretnők, ha értékes és szép magyar könyveket fogyasztania ilyen mohó étvágygal az olvasnivaló magyar közönség.

— **Ülő — az Apolló ünnepnapl műsorán.** Shakespeare klasszikus művét vetítette esütörtökön az Apolló-színház. Akár a premier napján, színültig megtelt a nézőtér és a közönség nagy érdeklődéssel nézte végig a velencei mór tragikus végű szerelmi fellebbanásának lebilincselően érdekes történetét. A klasszikus darab stilszerűen nagyrésztben Velencében játszódik le s a laganak hangulata árad felénk a mozi-vászonról. A pompás képet a pénteki ünnepnapon mutatja be utoljára az Apolló-színház.

— **Keresk. szakoktatás.** (Négy havi magántanóiyam felnőttek részére.) Beiratkozás Lázár Vilmos-u. 2. 946

— **Gyermekköcsök 50 koronától 250 koronáig Fischer Simon nagyruházában.** 311

— **Cukorcsomagoló Kerpel-nél.**

MOZGOKEP SZÍNHÁZ

* **A farkas.** (Molnár Ferenc színműve az Urániában.) Előkelő keretek között és rendkívüli sikerrel mutatta be az Uránia legújabb filmattrakcióját, „A farkast”. A nézőteret zsu-folásig töltötte meg a közönség, amely ezuttal valóban javarészt a kiválasztottakból rekrutálódott, ott voltak az előkelő társaságok asszonyai, amonkivül természetesen a szakközönség is, amely ez alkalommal imponálóan nagy számban vonult fel, igaz érdeklődést tanúsítván a nagyszerűnek ígérkező filmújdonosság iránt. Mindazokat a dicsérő szavakat, a melyeket tegnap írott méltatásainkban ejtettünk, most sorjában megismételniünk kellene, hiszen a film szépségei ugyanazok most is, ha csak a hatás nem fokozódott nagyobbra, most, hogy új intím bemutatás szobából eszerült a film a nagy nyilvánosság elé, amely a lelket szemet gyönyörködtető látványosságban oly igazi kedvet lelta, ami csak nagy ritkán fordul elő. Nyílt szími tapsok dördültek fel, legkivált azoknál a jeleneteknél, amelyekben az oly trappánsul sikerült trükkök vonulnak fel, s a melyekben a cselekmény érdekessége és izgalmasága állandóan fokozódik.

* **A robberstoni legenda.** Prof. Nick Fantom kalandja *penteken az Erzsébet mozgoszínházban* valami csodálatos szellemesség és érdekesség van ezekben a Nick Fantom detektív-filmekben, ami Joe May és Max Landának az érdeme. Az a mód, a hogy a nagy rendező meglelti előttünk detektívjevel a robberstoni legenda titkát, már az első pillanatban meg fogja idegszálainkat, s a színész nagyszerű intelligens játéka a végsőkig esigazza az érdeklődést. Ezenkívül bemutatásra kerül még a Koronázási III. és II. része együttvéve.

* **A könnyelmű asszony.** (Az Apolló újdonossága.) Szombaton és vasárnap mutatja be az Apolló-színház a magyar filmgyártás legújabb alkotását. „A könnyelmű asszony” a címe ennek az érdekes társadalmi drámanak, amelyben a magyar filmszínészek színe-java vállalt szerepet.

KÜZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Tévesen kivetett kereseti adók.

(A miniszter érdekes leirata.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A múlt év végén panaszoknak adtunk helyet, melyek a harmadosztályu kereseti adó téves kivetése ügyében fölmerültek. A panaszok akként hangzottak, hogy a jelen pénzügyi időszakra új harmadik osztályu kereseti adó kivetésének, amennyiben a foglalkozás nem változott meg, helye nincs, s az így megnövekedett keresetek csak a következő kivetési periódusra adóztathatók meg. Onként értetődik ez a törvény szelleméből, amely az adót hároméves időszakokra állapítja meg az előző három év keresete alapján. Az érdekképviseltek felírtak és a pénzügyminiszterhez azt a kettős kérést intézték, hogy egyrészt az adókivetésnél közreműködő pénzügyi hatóságot elvi szempontból megfelelően utasítja, másrészt pedig hivatalból való törlést rendeljen el mindazokra az esetekre, amelyeknél csak 1914 augusztus 1-seje előtt is üzött foglalkozások harmadik osztályu kereseti adójának fölemelése történt.

A pénzügyminiszter ma érkezett leiratában egész terjedelmében igazat adott a felszólalok álláspontjának. A leirat megmagyarázza, hogy 1914—16-ra visszamenőleg harmadik osztályu kereseti adót csak akkor szabad kivetni, ha új foglalkozás, vagy új foglalkozási ág kezdődött, míg régi és üzleti körökben csak bővült kereseti foglalkozásokra adófölemelést alkalmazni nem szabad. Amennyiben tehát ilyen foglalkozások is meg lettek adóztatva, illetőleg adójuk fölemeltetett, ez az adóztatás a törvényt ellenkező eseménnyel. Ezenél-

ogva a miniszter utasította a pénzügyigazgatóságokat, hogy ahol ilyen természetű, adó-főlemelés történt, minden esetben töröltessék, még akkor is, ha ellene a fél főlabbazást nem adott volna be. A pénzügyigazgatóság ezeket a törléseket hivatalból köteles keresztülvizetni és eljárásáról a feleket intézkedés bevétele nélkül végzettség tartozik értesíteni.

A Magyar Bank tőkeemelése. A Magyar Bank és Kereskedelmi r.-t. tőkeemelését, mint azt már megírtuk, igen kedvezően ítélik meg. A kibocsátandó új részvények legnagyobb része a régi részvényeseknek fog 580 koronás árfolyamon felkínáltatni s az elővételi jog minden öt darab régi részvény után egy új részvényre jogosít. Budapesti tőkésekből és külföldi tagokból, — utóbbiak közt egy nagy berlini bank is van, — konzorcium alakult, mely a tagok által át nem vett részvényekre opciót szerzett s így a tőkeemelési tranzakció sikere biztosítva van. Ez a konzorcium — értesülésünk szerint — azt óhajtotta, hogy a Magyar Bank még nagyobb összeggel emelje fel tőkéjét s a konzorcium tagjai vették volna át e többletet is, az igazgatóság azonban ezuttal kielégítőnek tartotta a 35.000 darab 400 koronás részvény kibocsátásával az alaptőkének 66 millióról 80 millió koronára való szaporítását.

A szerkesztési felel:
Rudnyánszky Endre távollétában:
Stauber József.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Aradon, 1917. február 2-án péntek:
Délután 4 óra kezdéssel helyarátkal
Rip van Winkle.
Operetta.

Este 8 óra kezdéssel helyarátkal
A) Bérlet. A) Bérlet.
Cigányeszerelm.
Operetta 3 felvonásban.

NYILTÉR.

(Az ezen rovat alatt közölttekért nem vállalunk felelősséget.)

Az Alföld—Erdélyi Kereskedelmi Utazók Egyesülete az igaz veszteség fájdalmas örözetével tudatja, hogy

Pohl Károly

népfelkelő főhadnagy, az egyesület igazgatósági tagja,

katonai hivatásának teljesítése közben szerzett betegségeben 1916 november 29-án munkás életének 38-ik évében elhunyt.

Miként a katonai szolgálatban, azonképp a polgári életben is híven és becsületösen teljesítette kötelességeit és a jó karság és igaz barát mintaképe volt.

Egyesületünk egyik alapítóját és legmunkásabb tagját vesztette el elhunyva.

Megbaldogott karságunkat február hó 2-án d. u. 8 órakor fogják az aradi felső temető halottas oszarnokából örök nyugalomra helyezni. 934

Emlékét igaz kegyelettel fogjuk megőrizni!

Minden külön értesítés helyett.

Nagymarosi Söpkéz Richárdné született kunágotai Vajda Margit, kunágotai Vajda Zsigmond, botfal Hűvös Lászlóné született kunágotai Vajda Ilona, mint gyermekei, Ring Lajosné született Wallfisch Berta mint nővére, ugy a saját, valamint az egész kiterjedt rokonság nevében mély fájdalommal jelentik, hogy szeretett anyjuk, nővére, illetve rokonuk

özvegy kunágotai Vajda Lajosné

született Wallfisch Róza

f. évi január hó 31-én hajnali 3/4 órakor életének 68-ik évében hosszú szenvedés után Budapesten elhunyt.

A megbaldogult földi maradványait pénteken, f. hó 2-án d. u. 8 órakor helyezték örök nyugalomra az aradi izr. temető halottas házából.

Osontes részvét kéretik.

Arad, 1917. február 1.

Használt ólom

megvételeire kerestetik.

Mire megvénülünk.

SIROLIN "Roche"

melibetegségek, szamárhurut, asztma, influenza ellen.
Ki használjon sirolint?

1. Mindenki, aki hosszabb idő óta szenved köhögésben. Mert jobb betegségeket elhárítani, mint gyógyítani.
2. Azok, kik krónikus légcsőhurutban szenvednek, sirolint használnak.
3. Asztmában szenvedők, kiknek betegségükben használata jeleniképpen oszikkenti.
4. Skrofulózisban szenvedő gyermekek, kiknek általános közérületét a sirolin előnyösen befolyásolja.

Kapható minden Gyógy-szertárban. ára 4 Korona.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

- Az apróhirdetések díját szavak szerinti számoltjuk.
- Minden szó hirdetéséi ára 8 fillér. Vasárnapon betűkkel 16 fillér.
- A vastagabb betűkkel kívánt szavakat kiemelésével kell jelezni.
- A legkisebb hirdetéséi ára 1 korona.
- Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.
- Hirdetéseket délután 3/6 óráig vehetünk fel.

Levelezés.

„Jó barát”

Levele van a kiadóhivatalban „Béke” jelzetű. 944

Uri fia

Levelezni szép urleánnyal, vagy urinővel tisztességes ismeretség reményében. Leveleket „Viszontlátás” jelzettel a kiadóhivatal továbbít. 937

Modern!

Kérünk alkalmat a megismerkedésre. Levelet fenti jelzettel a kiadóba kérünk. 945

Ellátás.

Három koronáért naponta

ebéd és vacsora kapható. Ebéd három tál étel, vacsora sült korszettel, salátával. Izletes magyar konyha. Ugy kihordás, mint bentékezésre abonensok felvétetnek. Cím a kiadóhivatalban. 929

Alkalmazást keres.

Ugyas apolónó

házaikhoz ajánkozik, esetleg vidékre is elmegy. Cím a kiadóban. 928

Ugyas varrónó

házaikhoz ajánkozik. Cím: József főherceg-ut 19., ajtó 8. 839

Alkalmazást nyer.

Szakácsnő

hosszabb szolgálati bizonyítványokkal, uri családnál február 15-re állást nyer. Jelentkezni lehet a kiadóhivatalban. 2000

Magyar-német klasszany

jó bizonyítvánnyal, 9 éves gyermek mellé felvétetik. Apponyi-körut 7., I. em. 722

Intelligens Hatalember

gyakornokul, azonkívül egy munkavezető (ispán) felvétetik Rubinstein Mór szállítási üzletben, Minorita-palota. Jelentkezni lehet d. e. 12 órakor. 884

Fiatall mindenek leány,

ki főzni is tud, felvétetik. Cím a kiadóhivatalban. 914

Segéd kerestetik

azonnali beépésre Ehrenfeld Ignác fűszer-nagykereskedésében, Aradon. 915

Jóerkölést fia

vas- és fűszerüzletben tanuló felvétetik Menoer A. Adolf, Pankota. 828

Lakást keres.

Május hó 1-ére

keresünk megbízásból, a belvárosban, közel a főtérhez, modern négy-szoba s előszobával bíró kényelmes lakást. Ajánlatokat kérünk Kneller Károly és fia szénagykereskedése. 927

3-4 szobás lakás

kerestetik a belvárosban, azonnaira. Címeket a kiadóba kér. 931

Keresek

4-5 szobás modern lakást május 1-re vagy előbbre is. Burger, postafőnök. 841

Kiadó lakás.

Hatalajdonosok b. figyelembe!

A házbányeged alkalmával lakások bejelentését díjtalanul elfogadja a Lakásnyilvántartási Iroda, Deák Ferenc-utca 8. Díjazás csak bárbeadás esetén. 1962

Ingatlan.

Purgly Lajosné-u. 172. számú magánház eladó. Bővebbet ugyanott. 880

Orcay-utca 10. számú

modern 4 lakásos adómentes ház eladó. 946

Emeletes ház,

a főtér közelében, eladó. Bővebbet Bocskay-tér 6. 980

Magánház

2 szoba, konyha és mellékhelyiségekkel, eladó. Közép u. 28. 925

Szél-mentes 4. számú ház

szabad kézből eladó. Bővebbet ugyanott. 935

Részben adómentes ház,

2 utcára azólo telekkel eladó. Cím a kiadóban. 941

Szőlőshirtok

Aradhegyalján 32 kishold, termő, villamos mellett, urasági laképületekkel, gazdag pinceberendezéssel eladó. Cím kiadóhivatalban. 757

Ház eladó

a Ferenc-tér közelében, szőlő és gyümölcsös kerttel. Cím a kiadóban. 792

Üsteti ház

több üzlethelyiséggel, korcsmával, jogokkal és felszereléssel, bevonulás miatt szabad kézből eladó. Borona-u. 21. 813

4 kishold szőlő

Kovácsin és Aradon egy magánház 2 modern lakással, és gyümölcsös kerttel eladó. Cím a kiadóban. 881

Apró hirdetések:

Gyógyászat.

Ruh és viselkedés
elleni fehér kenőcs kapható Ferenc-téri Vajdits-gyógyászatban. Kis téglát 1 korona 50 fillér, nagy téglát 3 korona. 6171

Vétel és eladás.

Jókarban levő
100-150 kgr.-os mérleg megvételre kerestetik. Ajánlatok a Fehér Keresztes Sugárhoz keretnek 12-3 óráig. 933

Nápolyi szélet kérés
Első Aradi Fiskotagyárban. 940

Jókarban levő
28-as vadászöntési egyenruha, és sapka eladó. Kolessey-u. 8. földszint. 939

25 Ht. hegyi bor
eladó. Bővebbet Zabán Jánosnál, Varjassy Lajos-u. 37. 912

Valódi
Sevres. Alt wien. Capo di Monte. stb. figurák eladók. Megtekinthetők hétköznapokon d. u. 2-5-ig. Cim a kiadón valójában. 857

Modern.
világos, fényezett, új hálószoba bútor jutányosan eladó. György-utca 86/a. szám. 913

Sz-p. egészséges kecske
kapható kilója 3 koronáért, Hunyvá utca 6. I. emelet. 6000

Könyvek
és egész könyvtárakat vesz Deák Béla könyvkereskedése és modern antikvariátum Forray utca. Telefon 302. 6071

Nyírfa seprő,
hosszu és rövid, 5000 darab, darabja 50 fillérért kapható, portó és az összeg utánvetve mellett. Bíró Demeternél, Avastfalva u. p. Facsád. 890

Egy állig használt egyenruha
2 1/2 lóerős motor eladó. Bővebbet az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Különte.

A jó emberekhez
fordul egy szegény béna asszony, ki évek óta kórházban volt. Ferje a harctéren van s így 5 éves gyermekevel kenyérkereső nélkül maradt. Egy eskély kis adományt kér. Vik Károlyné, György-u. 8. 2000

Irógépek
új és használt, üzembellékek, szakzszerű javítások, irásmunkák és sokszorosítók, gépirás tanítás **Bodnár József** írógép-szaküzletében Sacsac-utca 8. Telefon 11-41 szám. 4701

Az „Aradi Olajma-om”
működő-ét Boros Béni térd 22. (városi mázsa-ház mellett) me. kózdte. Elvállal mindenféle olajmagvakból lanusítvány mellett olajat készíteni. Ugyanott darálások is eszközöhetnek. 831

Meghívó.

Galsa hegyközség

birtokossága tisztelettel meghívatik a hegyközség

tisztújító közgyűlésére,

mely f. év február 12-én, reggel 8 órakor a galsai körjegyzői irodában fog megtartani.

Galsa, 1917. január 31.

Kiss Sándor,

943 községi elnök.

A drága Vanillia

teljesen pótolja a pompás zamatu Vanillon, egy zacskó ára 14 fillér. Cukrárszoknak, vendég-ösöknek nélkülözhetetlen. Földes gyógyszerár, Hehs gyógyszerár. 12

Az Anzol

aranyér-kupokat mindenben pótolják a Haemorrhoid-kupok, azonos összetételük folytán hatásuk is teljesen azonos. Ára 3 korona. Földes gyógyszerár, Hehs gyógyszerár Arad. 12

Apróhirdetések

az „Aradi Közlöny” részére felvételnek a Messenger-boy irodában, Deák Ferenc-u. 8. Ugyanitt kapható az „Aradi Közlöny.”

Az angol

fájdalomcsillapító Benue balmot teljesen pótolja a Hebs-Földes-fale fájdalomcsillapító balm, teljesen azonos összetételű, mint a Benue liniment. Ára 2 korona. Földes gyógyszerár, Hehs gyógyszerár. 12

Andrássy-téri

Bing-tele házában jelenleg Műsz. I. cég által bérelt

helyiség augusztus hó 1-től bérebe kiadó.

Mivel 30 év óta férfidivasz üzlet, e órára különösen alkalmas. 936

Meghívó

az Aradi Termény- és Áruraktár Részvénytársaság hetedik évi rendes közgyűlésére,

mely 1. évi február hó 18-án délelőtt 11 órakor fog az Aradi Ipar és Népbank közgyűlési termében megtartatni.

A közgyűlés napirendje:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság évi jelentése.
 2. Az 1916. évi zárszámadás megállapítása, a nyereség felosztása, valamint a felmentés megadása iránti határozathozatal.
 3. A felügyelő-bizottság megválasztása 3 évre.
 4. Az alapszabályok 23-ik §-a értelmében esetleg benyújtandó indítványok.
- Kelt, Arádon, 1917. február 2-án.

Az Aradi Termény- és Áruraktár Részvénytársaság Igazgatósága.

Jegyzet: Hivatkozással az alapszabályok 18-ik §-ára felhívatnak azon t. részvényesek, akik a közgyűlésen résztvenni kívánnak, hogy részvényeiket, azoknak le nem járt szelvényeivel együtt vagy az azokról szóló letétjegyeket, a vállalat, vagy az Aradi Ipar és Népbank pénztáránál, a közgyűlés napját legalább egy nappal megelőzőleg, letéteményezni sziveskedjenek. 932

Vagyon.

Mérleg-számla 1916. december 31-én.

Teher.

Telek	20946 95	Részvénytőke	500000
Ingtalan	183331 02	Tartalékalap	6879 62
Épület	345924 61	Nyugdíjalap	685 95
Gépberendezés	159982 77	Épület értékesökk. alap	25100 14
Iparvágány	28185 88	Gépberendezés értékesökk. alap	26857 47
Felszerelés	8888 10	Iparvágány értékesökk. alap	4666 03
Kocsi és ló	1924 50	Kétes követelések tartaléka	402 05
Arukészletek	21112 60	Biztosítéki letét	17500
Értékpapír	101050	Ovadéki letét	2000
Eldőleg	257236 65	Elfogadványok	6060 00
Adósságok	210022 66	Aradi Ipar- és Népbank	85642 20
Biztosíték	17500	Letétek	371707
Ovadék	2000	Fel nem vett osztalékok	1000
Atmeneti tételek	4145 35	Nyereményáthozat 191. évről 1013-94	
Pénztár	4350 89	tolyó évi tiszta nyereség 35 8805	36151 99
	1816601 98		1816601 98

Arad, 1916. december 31-én.

Grósz Miklós, s. k. titkár.

Az Aradi Termény és Áruraktár Részvénytársaság Igazgatósága:

Szalay Károly, s. k. baró Bohus Lajos, s. k. Varjassy Lajos, s. k. Walder Gyula, s. k.
elnök-igazgató. igazgató. igazgató. igazgató.

dr. Tagányi Sándor, s. k. Hehs Vilmos, s. k. Hehs Béla, s. k.
igazgató. igazgató. igazgató.

Megvizsgálta és helyesnek találta a felügyelő-bizottság:

Tagányi Gusztáv, s. k. dr. Priegi István, s. k. Lámzer János, s. k.
felügy. biz. tag. felügy. biz. elnök. felügy. biz. tag.

APOLLO mozgószínház.

Február hó 2., pénteken első SHAKESPEARE film.

OTHELLO.

A velencei mór. — Film-opera 4 felvonásban.

Verdi eredeti zenéjével. A klasszikus filmek koronája.

Az előadások hétköznap 5, 7 és 9 órakor, vasár- és ünnepnap 3, 1/2, 6, 7/8 és 9 órakor kezdődnek és nem folytatóságosak. 31

Jegyek előre válthatók délelőtt 1/2, 11-12 óráig a pénztárnál.

Ajánlatok

alantí árucikkeket, az... szállítás mellett...

- Korona kéklő,
 - Müller kéklő lapos,
 - Kürthy cipőkrém,
 - Diana sóbersesz,
 - Aszalt szilva, (zsákáru)
 - Barnacsomagoló papír
 - Valódi Cluh-papír,
 - Írószereket és
 - Cigarettafüvet
- legolcsóbb napi árban.

Pacenyeg József,

Aradi Ipar- és Népbank.**Meghívás.****Az Aradi Ipar- és Népbank**

tisztelt részvényeseit

1917. évi február hó 18-án, délelőtt 10 órakor az intézet üléstermében tartandó

XLVII. évi rendes közgyűlésére

ezennel tisztelettel meghívom.

Tárgysorozat:

1. Közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes kijelölése.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése; az 1916. évi zárszámadások előterjesztése; a mérleg megállapítása, valamint a tiszta nyereség felosztása és a felmentvények megadása iránti határozathozatal.
3. Esetleges indítványok.

Azon tisztelt részvényesek, kik a közgyűlésen résztvenni s szavazati jogukat érvényesíteni óhajtják, felkéretnek, hogy az alapszabályok 69-ik §-a értelmében részvényeiket f. évi február hó 17-éig az intézet főpénztáránál elismervény ellenében letenni sziveskedjenek. Az alapszabályok 68-ik §-a értelmében szavazatképes részvényesnek csak az tekinthető, kinek részvénye a közgyűlés megtartása előtt legalább 3 hóval az intézeti részvénykönyvben saját nevére beiktatva van.

Arad, 1917. február 1-én.

Szabó Károly, s. k.
kir. tanácsos, elnök-igazgató.

988

Aradi Első Takarékpénztár.**Meghívás****az „Aradi Első Takarékpénztár”**

részvényeseinek

vasárnap, 1917. évi február hó 4-én délelőtt 10 órakor az intézet üléstermében (Atzél Péter-utca 1. szám) tartandó

76-ik rendes évi közgyűlésére.**Tárgysorozat:**

1. Elnöki intézkedés az alapszabályok 27. §-a értelmében.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentésének, valamint az 1916. évi zárszámadások előterjesztése, a mérleg megállapítása, a nyereség felosztása iránti határozathozatal s az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása.
3. Az igazgatóság indítványa és határozathozatal az alaptőkének 10.200.000 koronáról 12.000.000 koronára való felemelése és ezzel kapcsolatosan a „Magyar Általános Hitelbank”-kal való szorosabb viszony létesítése, valamint az igazgatóságnak erre vonatkozó megbízatása tárgyában.
4. Az alapszabályok 6., 11., 12., 13., 17., 20., 32., 45., 49. és 107. §§-ának, valamint a nyugdíjszabályzat 9. §-ának módosítása.
5. Az igazgatóságnak adandó felhatalmazás a cégbíróóság által netalan kívánt alapszabály módosításoknak saját hatáskörében történendő eszközése és ezeknek bejelentése iránt.
6. A módosított alapszabályok értelmében:
3 igazgató és
1 felügyelő-bizottsági rendes tag.
Elhatározás folytán:
1 felügyelő-bizottsági póttagnak,
1 váltó-bíró-bizottsági és
1 igazgató-választmányi tagnak megválasztása egy évre.
7. Netaláni indítványok. (Alapszabályok 23. §-a.)

493

Az alapszabályok 16. §-ának értelmében szavazati joggal bíró t.-c. részvényesek, valamint ezek alapszabályszerű képviselői felkéretnek, hogy részvényeiket a közgyűlés előtt az intézet főpénztáránál elismervény ellenében letéteményezni sziveskedjenek. Az igazgatóság.